

گزارش تحقیقی

اعتماد سازی و مشارکت معنی دار
زنان افغان در انتخابات ریاست
جمهوری

Survey Research Report

Restoring the Afghan Women
Confidence and meaningful
participation in Free & Fair
Presidential Elections

تهیه کننده موسسه تعلیمی و انکشاف ظرفیتهای
نور NECDO

به همکاری مالی کونتر پارت CPI/ACEP

اپریل ۲۰۱۹

فهرست

3	سرآغاز
4	اهداف تحقیق
4	مقدمه عام
5	پرسشنامه تحقیق
6	میتود برگزاری تحقیق
6	مقدمه سروی
7	خلاصه دریافت های سروی
	فصل اول
10	جوابات سروی بخش زنان و دختران رای دهنده
	فصل دوم
23	جوابات مربوط به ناظرین انتخابات
	فصل سوم
31	کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات
	فصل چهارم
36	جوابات کاندیدان پارلمان
	فصل پنجم
40	چالش های انتخاباتی

سرآغاز

باوجودیکه انتخابات در افغانستان یک بحث بکلی جدید نیست و این چهارمین دوره انتخابات پارلمانی و ریاست جمهوری است که باز هم با چالش های فوق العاده برگزار میگردد و باعث خدشه دار ساختن اذهان مردم به نظام دیموکراسی میگردد. در نظام دیموکراسی دو اصل خیلی ها عمده میباشد یکی (انتخابات) برای تعیین رهبران و زعمایی کشور از طریق یک پروسه مردمی و شفاف واصل دومی (دولت مردم برای مردم) که باید از نظام مردم سالار تضمین گردد. اکثریت کشور های دیموکراتیک جهان سالهای پراز فراز و نشیب را طی نموده اند تا این دو اصل را استوار و معنی دار در اجتماع خود تطبیق کنند. به تجربه دیموکراسی نوجوان در افغانستان که یک کشور کهن مرد سالار، مذهبی و فرهنگی است نمیتوان چندان خوش بین بود. باوجودیکه در طی ۱۸ سال گذشته ۶ دور انتخابات ریاست جمهوری و انتخابات پارلمانی و شورای ولایتی برگزار شد مگر هر بار انتخابات فاسد تر و فضح تر از پیشتر تطبیق گردیده است. و انتخابات پارلمانی سال گذشته با فساد گسترده وبا وجود گشایش رسمی پارلمان قبل از آغاز لویه جرگه مشورتی وبا گذشت ۸ ماه تمام هنوز هم نتایج بطور درست و شفاف اعلان نه گردید و تا هنوز هم مشکلات فراوان در نتایج بعضی ولایات وجود دارد که این خود به خود به اعتماد مردم ضربه فاحش وارد نموده است.

در این سروی که از تعداد یک هزار و هجده (۱۰۱۸) تن زنان و دختران که بشکلی از اشکال در پروسه انتخابات پارلمانی منحیث رای دهنده کاندید > کارمندان کمیسیون انتخابات و یا هم منحیث ناظر اشتراک داشتند مورد سروی قرار گرفتند. البته این گزارش از پنج ولایات کشور ننگرهار، کابل، بلخ، هرات و کندهار جمع آوری گردیده است.

نظام دیموکراسی در این کشور یکی از دست آورد های عمده مردم بوده است که مردم برای این نظام خون های شانرا هدیه کرده اند و صد ها چالش سیاسی واجتماعی را متقبل شده اند و به هیچ عنوان اجازه نمیدهند که این دست آورد ها متضرر شود بناءً لازم است تا روی آن عوامل تحقیق صورت گیرد که صدمه منفی در فکر و عمل مردم نسبت به نظام دیموکراسی میزند. هدف این سروی تحلیل و بررسی عوامل عمده و پیشنهادات سالم برای برگزاری انتخابات ریاست جمهوری از دید فمینیستی میباشد تا باشد از نقش و مشارکت معنی دار زنان در پروسه انتخابات ریاست جمهوری استفاده اعظمی صورت گیرد و زنان که نیم پیکر جامعه را تشکیل میدهند ، بتوانند در راستا آوردن شفافیت و عدالت اجتماعی نقش به سزای داشته باشند.

در این سروی در حدود ۲۰ سوال باز و بسته در نظر گرفته شده بود تا باشد سروی شونده گان با اطمینان خاطر و وضاحت بیشتر نظریات و پیشنهادات خود را مطرح کنند. و در ضمن این پیشنهادات رسماً به ادارات ذیدخل به خصوص کمیسیون انتخابات تسلیم داده میشود تا منحیث راهکار سالم از لحاظ تساوی جنسیتی از آن استفاده صورت گیرد و موسسه تعلیمی و انکشاف ظرفیت های نور (NECDO) این گزارش را منحیث سند داد خواهی برای تضمین تساوی جنسیتی در انتخابات ریاست جمهوری بکار ببرد و همچنان این سند را با نهاد های زنان و جوانان و نهاد های فعال در عرصه انتخابات شریک سازد و نیز دولت افغانستان در مقابل خواسته های زنان مطابق به تعهدات ملی و بین المللی مکلف به اجرا میباشد که باید پیگیری صورت گیرد و این گزارش به دولت افغانستان و به خصوص دفتر خانم اول تقدیم خواهد شد.

اهداف تحقیق:

انتخابات پارلمانی سال گذشته یکی از پر چالشترین انتخابات در تاریخ جهان میباشد که نتایج آن بعد از هفت ماه کاری اعلام شد و حتی تا حال بعد از گذشت ۹ ماه رسیده گی به شکایات انتخاباتی صورت نه گرفته است. گرچه انتخابات یکی از اصول حتمی یک اجتماع دیموکراتیک است مگر این اصل در افغانستان زیر سوال قرار گرفته است نظر به نبود شفافیت و مدیریت لازم. هدف از براه انداختن این سروی دریافت چالش های عمده است که زنان منحصی شهروندان و نیم پیکر اجتماع در انتخابات پارلمانی تجربه کرده اند. تا باشد گزارش این سروی نظریات و پیشنهادات خاص را به اداره های ذیدخل داده تا در راستای بهبود انتخابات ریاست جمهوری گام های مثر برداشته شود و زمینه فراهم گردد تا زنان و دختران آزادانه در پروسه انتخابات ریاست جمهوری اشتراک کنند.

هدف کلی ما: اعتماد سازی در میان افغانها به خصوص در میان زنان برای سهم گیری فعال در انتخابات ریاست جمهوری و فراهم سازی زمینه های اشتراک فعال زنان در پروسه انتخابات ریاست جمهوری.

مقاصد تحقیق:

۱. برگزاری سروی از ۱۰۰۰ خانم از کابل، کندهار، هرات، بلخ و ننگرهار که در پروسه انتخابات پارلمانی سهم داشتند.

۲. استفاده از گزارش نهایی این سروی منحصی ابزار داد خواهی برای فراهم سازی اشتراک فعال و معنی دار زنان در پروسه انتخابات ریاست جمهوری.

مقدمه عام:

از زمان سقوط طالبان به این سو، افغانستان چهار انتخابات ملی برگزار کرده است. افغان ها چهار بار به پای صندوق های رای رفتند تا نمایندگان شان را در ولسی جرگه، مجلس نمایندگان قوه مقننه یا شورای ملی افغانستان انتخاب کنند و سه بار در انتخابات ریاست جمهوری رای دادند. متأسفانه، هر دوره ای از انتخابات از کاستی های قابل توجه در چارچوب دموکراتیک این کشور پرده برداشته است. انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۰۹ با تقلب گسترده همراه بود و مشروعیت نهادهای مدیریت انتخابات افغانستان را به صورت قابل ملاحظه ای مخدوش ساخت. انتخابات ۲۰۱۰ پارلمانی نیز مملو از تقلب بود و مداخله یک محکمه انتخاباتی ویژه موقت غیرمشروع که بر مبنای حکم اجرایی ایجاد شد، را به همراه داشت. هردوی این پروسه ضرورت اصلاحات همه جانبه انتخاباتی به منظور ایجاد شرایطی که امکان افزایش مشروعیت نتایج انتخابات افغانستان را فراهم بیاورد، برجسته ساخت

قانون جدید انتخابات تهیه شده توسط کمیسیون مستقل انتخابات شامل احکامی است که بر تلاش برای رسیدگی به برخی از نقص های شناسایی شده از سوی ناظران در جریان دهه گذشته، استوار خواهد بود. آنچه که بیش از هر چیزی درخور توجه است تلاش کمیسیون مستقل انتخابات برای ایجاد نظامی انتخاباتی مختلط بود که بر اساس آن، کرسی هایی برای کاندیداهای وابسته با احزاب سیاسی اختصاص داده می شود. در کنار پیشنهاد های تغییر سیستم انتخاباتی به نظام انتخاباتی مختلط، معرفی نهاد جدیدی برای رسیدگی به جدال های انتخاباتی است. افزون بر قانون جدید انتخابات،

تشکیلات کمیسیون تصویب شد، که استقلال کمیسیون انتخاباتی را تقویت و احتمالاً، سازوکارها/مکانیسم های جدیدی را برای تعیین دارالانشای این کمیسیون معرفی کرده است. مگر با آن هم مشکلات انتخابات گسترده بوده است.

پرسشنامه تحقیق:

تیم تحقیقی NECDO ادبیات/منابع موجود در باب مسایل مربوط به انتخابات در افغانستان را برای طرح پرسش های تحقیق مورد مطالعه قرار دادند. اعضای تیم تحقیق از مصاحبه های کیفی با مقامات حکومتی، اعضای پارلمان، رهبران احزاب سیاسی، و رهبران سازمان های جامعه مدنی پرداختند تا مسایل اساسی مربوط به قانون انتخابات در افغانستان را مورد کاوش قرار دهند. درکل ۲۰ پرسش را طرح کرد در چارچوب چهار سوالنامه که بیشتر آن ها را پرسش های باز تشکیل می دهد. پرسشنامه علاوه بر بخش داده های مربوط به جمعیت آماری، در کل به پنج سوالنامه تخصیص یافته بود و در ضمن ۵۰ نفر از مصاحبه شونده گان به کارمندان ادارات ذیدخل تخصیص داده شده بود که بیشتر شان ریس های ولایتی کمیسیون انتخابات، وزارت امور زنان، ناظرین، کمیسیون حقوق بشر، و کاندیدان تشکیل میداد و این پرسشنامه به زبان های دری و پشتو ترجمه شد تا در همه ولایات مورد نظربشکل درست تطبیق شود.

آزمون مقدماتی:

قبل از آغاز کار میدانی، NECDO به صورت مقدماتی سوالنامه را برای حصول اطمینان از روشن بودن پرسش های انفرادی و شناسایی مسایلی که ممکن بود بر کیفیت سروی تأثیر بگذارد، مورد آزمایش قرار داد. NECDO پرسش نامه را با دو عضو پیشین پارلمان و ۲۲ عضو نهادهای جامعه مدنی که کلاس های روش تحقیق در مورد مسایل انتخاباتی داشتند، امتحان کرد. این پرسش نامه بر اساس نتیجه امتحان قبلی تعدیل شد در جریان این آزمایش، زمان متوسط برای تکمیل یک مصاحبه ۱۵ الی ۲۰ دقیقه در نظر گرفته شده بود.

تخمین:

از جمله ۱۰۱۸ فورم خانه پری شده ۵۲ فورم آن که ۶٪ تمام فورم ها را تشکیل می داد نسبت مشکلات تخنیکی مسترد گردید و بالای ۹۶۶ فورم دیگر که ۹۴٪ فورم ها را در بر میگرفت تحقیق صورت گرفت.

تیم تحقیق:

تیم تحقیق از کارمندان NECDO با شمول ریس پروژه و مشاور تخنیکی ۱۰ سروی کننده گان و دو نفر مسول دیتا بیس برای داخل نمودن آمار و ارقام و معلومات در کمپیوتر استخدام شده بودند. این پروسه به مدت زمان دو ماه از تاریخ ۱ مارچ ۲۰۱۹ الی ۳۰ اپریل ۲۰۱۹ تکمیل شد.

شیوه تحقیق:

هدف از این (تحقیق کمی) فهم بهتر دیدگاه های مردم بخصوص زنان در ارتباط به برگزاری انتخابات ریاست جمهوری و آن هم نظر به تجارب از اشتراک در انتخابات پارلمانی میباشد. دیتا این سروی به شکل نمونه وی از تعداد ۱۰۱۸ زن از پنج ولایات کشور قرار جدول ذیل جمع آوری گردیده است.

آمار کلی در نظر گرفته شده	ننگرهار	هرات	کابل	بلخ	کندهار	مجموعه
ارقام در نظر گرفته شده از زنان رای دهنده	۱۲۰	۱۲۰	۱۲۰	۱۲۰	۱۲۰	۶۰۰
ارقام در نظر گرفته شده از کارمندان زن کمیسیون مستقل انتخابات	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۷۵
ارقام در نظر گرفته شده از ناظرین زن	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	۱۵۰
ارقام در نظر گرفته شده از کاندیدان زن	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۱۰۰
بحث های گروهی	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۷۵
مجموعه	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۱۰۰۰

میتود برگزاری تحقیق:

این گزارش ثمره تلاش های ۲ ماهه کارمندان دیپارتمنت تحقیق و مطالعات موسسه تعلیمی و انکشاف ظرفیت های نور (NECDO) به همکاری مالی و تخنیکی دفتر کونتر پارت CPI/ACEP میباشد که از طریق ۱۰ تن سروی کننده گان (۵ زن و ۵ مرد) در پنج ولایات کشور کابل، ننگرهار، بلخ، هرات و کندهار برگزار شده است. در این تحقیق از شیوه جمع آوری نمونه استفاده صورت گرفته است که در مجموع به تعداد ۹۳۲ زن و به تعداد ۳۴ تن از افراد کلیدی سروی صورت گرفت که در مجموع تعداد کلی ۹۶۶ سروی شونده گان داشتیم.

مقدمه سروی:

در ابتدا تیم تحقیق و مطالعات نظر به چارچوب تنظیم شده پریپوزل تسلیم داده شده به کونترپارت با همکاری مشاور تخنیکی استخدام شده سوالات تحقیق را آماده ساختند و به همکار ریس پروژه این سوالات مورد ارزیابی قرار گرفت و با همکاران کونترپارت شریک شد و بعد از اتفاق نظر سوالات در معرض اجرا قرار داده شد. البته با همکاری فوکل پاینت های (Focal Point) ولایتی موسسه تعلیمی و رشد ظرفیت های نور به تعداد ۱۰ تن سروی کننده گان که قبلا هم با این موسسه تجربه کاری داشتند برای مدت ۱۵ روز استخدام شدند و از طریق اسکایپ کال برای دو روز از طریق ریس پروژه و مشاور تخنیکی مورد آموزش تطبیق سروی قرار داده شدند. در روز اول سوالات جمع آوری شده مورد تحلیل ریس پروژه و مشاور تخنیکی قرار گرفت و خلا ها و نواقص مورد ارزیابی و باز جواب دهی قرار گرفت. زمانیکه از اجرا انجام سروی توسط سروی کننده گان مطمئن شدیم سروی رسماً از تاریخ ۹ الی ۲۷ مارچ ۲۰۱۹ عملاً در ساحه انجام گردید.

سوالات جمع آوری شده روزانه از طریق ایمیل بشکل اسکن به کابل فرستاده میشد و هم زمان جوابات سروی در دیتابیس قبلا آماده شده داخل و تیپ میگردد. که هم زمان با انجام جمع آوری معلو مات سروی کار روی دیتابیس با استخدام دو فرد (دیتا اینتری افسر) صورت میگرفت به تاریخ ۱ و ۲ اپریل ۲۰۱۹ همه فعالیت های مربوط به جمع آوری دیتا سروی تکمیل شد. ریس پروژه با همکاری دیتای به دست آمده از پنج ولایت را مورد بررسی بیشتر قرار دادند و این گزارش را برای شریک ساختن با تیم داخلی پروژه و همچنان دفتر کونتر پارت شریک ساخته و نهایی سازی شد.

بخاطر که از خطا ها و یا چالش های جزوی که در هیچ گزارش از آن نمیتوان چشم پوشی نمود تقریبا ۶٪ دیتا را کمتر حساب نموده ایم. که در مجموع از ۱۰۱۸ دیتا موجوده ۹۶۶ دیتا را مورد مطالعه قرار داده ایم

خلاصه دریافت های سروی:

دریافت عمده این سروی نهایت امیدوار کننده است که از مجموعه ۹۶۶ سروی شونده گان ۹۹/۵٪ اکثریت شان در پروسه انتخابات سهم فعال داشته اند و از اهمیت به کار بردن رای شان و آگاهی برای تغیر مثبت باورمند بوده اند که این خود یک دست آورد عمده برای زنان این سرزمین میباشد. از اینکه اکثریت قاطع ۱۰۰٪ از بی احترامی و سوی استفاده از رای مردم که امانت مردمی میباشد متأثر به نظر میرسند که این خود نشان دهی از عدم یک نظام مردم سالار و نظام شفاف میباشد. واقعا جای تاسف است که مردم برای بکار بردن حق رای خود با هر نوع مشکل دست و پنجه نرم مینمایند مگر رهبران این سرزمین با رای مردم که اعتماد مردم است خیانت مینمایند و این باعث شده است که مردم اعتماد خود را بالای نظام فعلی از دست دهند، و برای تغیر نظام اعم از افراد و اعم از سیستم تقاضامند بوده اند و برای آینده بهتر شان باورمند به تغیر نظام و تغیر رهبران میباشد.

نقطه جالب و خوش آیند دیگر این بود که از جمع سروی شونده گان فقط یک زن از عدم همکاری فامیل اش صحبت نمود و همه سروی شونده گان (۹۹/۹۹٪) از حمایت عام و تام فامیل شان صحبت نموده اند. این نشان دهی این امر است که اکثر فامیل ها به نقش سیاسی زنان آگاه بوده و برای به دست آوردن این حق اعضای اناث فامیل شانرا حمایه میکنند و نقطه سوم که باعث خوشبینی از دید فیمینیستی این است که زنان در تمام پروسه انتخابات به تمام نقش ها ایفای وظیفه نموده اند منحصی رای دهنده گان ،منحصی کاندیدان ،منحصی ناظرین، منحصی کارمندان اجتماعی ، منحصی کارمندان کمیسون انتخابات. این امر به وضاحت نشان میدهد که زنان این سرزمین از ظرفیت خوب کاری برخوردار بوده و برای ایفای نقش شان در بهبود جامعه فعالانه حصه میگیرند.

نقاطی که تاثیرات منفی را بالای اذهان عامه داشته است فساد گسترده در کمیسون انتخابات و مداخله مستقیم دولت، کاندیدان احزاب سیاسی و بالاخره زورگویی های بوده است که مردم را به ستوه آورده است و از جمله ۹۹/۹٪ مردم به خصوص زنان از نبود سیستم شفاف و پاسخ گو نه صرف شاکی بودند بلکه از دید ضرورت های جندری یکی از عوامل عمده شناسایی نموده اند. بطور مثال ۵۷٪ سروی شوند گان در پنج ولایت شکایات از قطار های طویل کردند که ساعت ها منتظر به کاربردن رای شان بودند و ناگزیر بودند تا ساعت ها منتظر بمانند تا نوبت شان

برسد مگر در مراکز رای دهی تشناب برای زنان در نظر گرفته نشده بود و این امر باعث شد که بعضی زنان با مشکلات مواجه شوند و از دادن رای شان صرف نظر کنند. رای مردم که امانت و اعتماد مردم است بخاطر دید ضعیف به ضرورت های جندری باعث میشود که زنان از پروسه های مشارکت سیاسی بدور بمانند.

و همچنان جواب سروی شونده گان راجع به خوشبینی نتیجه انتخابات پارلمانی قابل تامل است که نتایج بدست آمده نشان میدهد که مردم کمتر از ۵۰٪ به نتایج انتخابات باور دارند و یا خوشبین هستند. و این امر باعث دلسردی مردم از رفتن به پای صندوق های رای خواهد شد. در ولایت کندهار بیشتر مشکل مدیریتی مانند ناوقت باز شدن سایت های انتخاباتی، منتظر ماندن در قطار های طویل.

کمیسیون انتخابات مطابق یک پلان منظم باید قبل از زمان انتخابات مواد لازم ارسال و برای کارمندان سایت ها آموزش لازم برای استفاده از وسایل و تجهیزات را فراهم کند. زیرا نظر به چشم دید مصاحبه شونده گان افرادی که موظف به استفاده دستگاه های بایو متریک بودند طریقه روشن کردن و استفاده از آنرا بلد نبودند.

در تمام ولایات در مجموع محلات رای دهی از لحاظ رسایی مشکلات خود را داشته است و جالب اینست که تقریباً ۲۹٪ فیصد مصاحبه شونده گان اصلاً درک از مسایل معلولیت را نداشته اند و یا هم مسایل افراد دارای معلولیت برایشان قابل فکر نیست و در مجموع به نظر ۵۸٪ مصاحبه شونده گان از عدم دست رسی افراد دارای معلولیت به اماکن رای دهی نظر منفی داشته اند.

مصاحبه شونده گان در ولایت کابل ۷۲٪ راز علاقمندی کرده اند که در انتخابات ریاست جمهوری که برگزار شود دید مثبت دارند و در ضمن به تعداد ۲۸٪ فیصد از نا باوری های شان در پروسه انتخابات اظهار نظر نموده است. گرچه مثبت اندیشی مردم کابل قابل احترام و یک نقطه مثبت است مگر در عین حال ۲۸٪ یک تعداد قابل ملاحظه است که بالای نتایج انتخابات ریاست جمهوری باور مند نیستند. و همین جاست که باید کمیسیون انتخابات یک سلسه گام های استراتژیک بلند کنند تا بتواند اعتماد از دست رفته مردم را دوباره احیا کنند و اگر ۲۸٪ رای دهنده گان به اثر بی باوری به پای صندوق های رای نروند تأثیرات به سزای بالای روند انتخابات خواهد داشت.

در مجموع دیده میشود که مصاحبه شونده گان برای برگزاری انتخابات ریاست جمهوری خوشبین هستند به صورت مجموعی ۹۰٪ مردم به این برگزاری انتخابات ریاست جمهوری مطمئن هستند و ۱۰٪ نظریات منفی دارند. گرچه که ده فیصد یک تعداد کم است مگر بآنهم در شرایط کنونی ۱۰٪ یک تعداد اثر گذار خواهد بود. بناءً بهتر خواهد بود تا کمیسیون انتخابات در راستای احیای اعتماد مردم برنامه های مجزی و مشخص تنظیم کنند. پیشنهاد به کمیسیون انتخابات همین است که باید در زمان تشخیص سایت های انتخاباتی زنان همه حصه داشته باشند تا ایشان بتوانند ضرورت های جندری زنان را در نظر بگیرند.

پیشنهاد اینست که حد اقل در این کشور در حدود ۲ میلیون افراد دارای معلولیت زیست میکنند باید برای ایشان سهولت های دست رسی فراهم گردد تا بتوانند در پروسه انتخابات سهم داشته باشند و از این حق شهروندی شان استفاده نمایند.

واکثریت تمام در ولایت کابل ۹۵٪ فیصد با بلی جواب دادند که این امر باعث خشنودی می‌گردد که مردم به پروسه دیموکراسی باورمند هستند و برای عملی ساختن نورم های دیموکراسی تلاش میکنند و مصمم هستند. در ولایت بلخ ۴۴٪، در ولایت ننگرهار ۵۴٪، در ولایت هرات ۷۷٪ و در ولایت کندهار ۷۸٪. آمار و فیصدی فوق باز هم بسیار قناعت خاطر را فراهم می‌سازد که مردم افغانستان برای نهادهای سازی دیموکراسی از هیچ نوع سعی و تلاش دریغ نمی‌ورزند.

اما آمار بدست آمده در ارتباط به رضایت مردم از نتایج انتخابات کابل ۵۰٪، ننگرهار ۷۰٪، بلخ ۷۰٪، هرات و کندهار ۵۰٪ را نشان می‌دهد. که این خود بیانگر این امرست که مردم بالای نتایج درست و موثق انتخابات در شک هستند و با چنین اعتماد شکنی باعث فاصله گرفتن مردم از پروسه انتخابات می‌گردد. برای تحقق اهداف دیموکراسی این ملت قربانی های بیشمار را داده است بنا از کمیسیون انتخابات به جدیت تقاضا می‌گردد که هرچه زودتر با آوردن شفافیت اعتماد مردم را دوباره برگردانند.

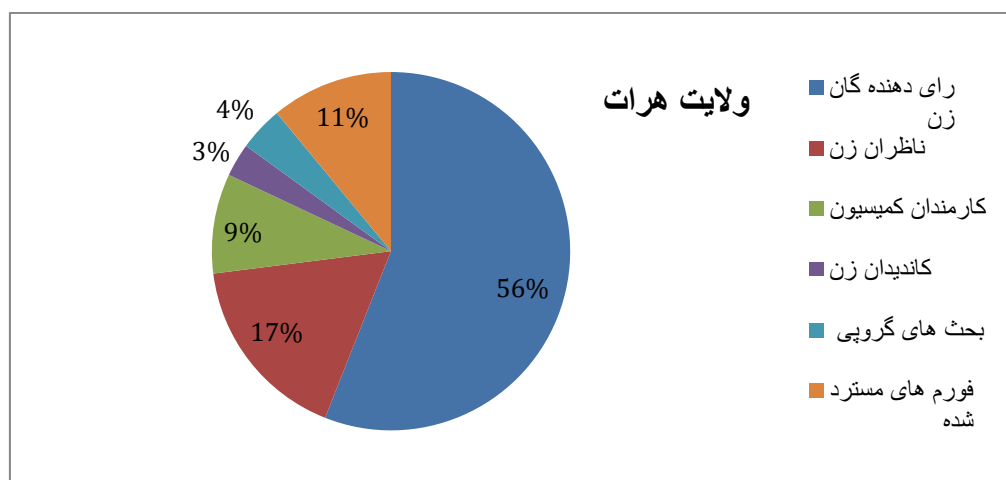
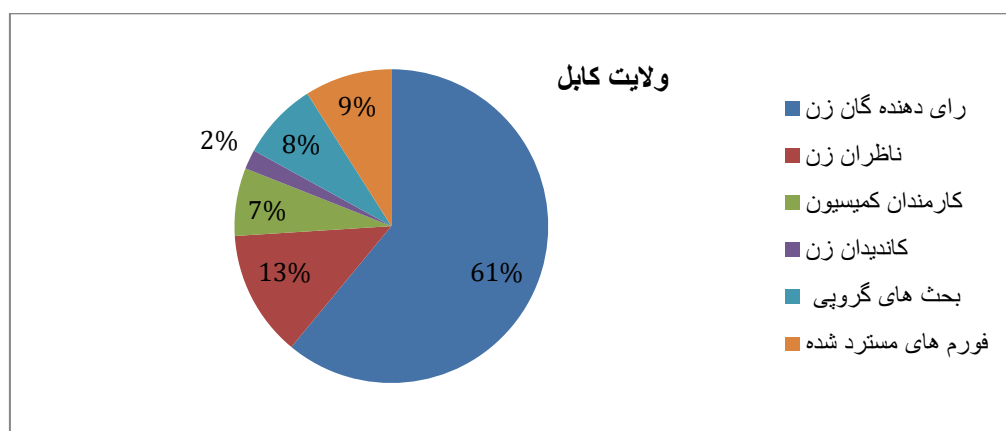
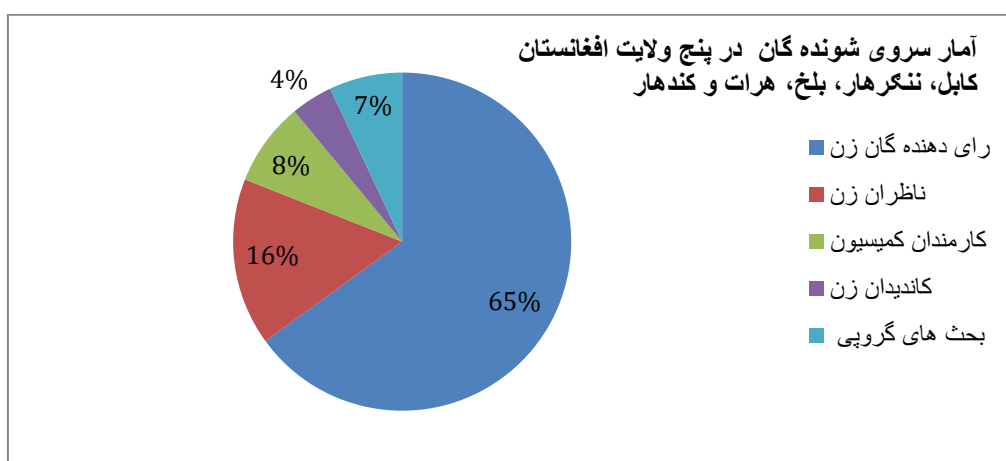
باز هم به اساس نتایج بدست آمده در هر دو چارت ذیل به آسانی میتوان قضاوت کرد که سطح باور و با نابلوری های مردم برای انتخابات ریاست جمهوری نه چندان در فاصله دور از هم قرار می‌دهد و یا گاهی بی باوری ها شدید تر و بیشتر به نظر میرسد مثلا مصاحبه شونده گان کابل ۳۲٪ نه ، ۱۴٪ بلی و ۵۴٪ دیگر اصلا برای این سوال پاسخ نداشته اند. به همینطور در ننگرهار ۱۸٪ نه، ۲۱٪ بلی و ۶۱٪ مصاحبه شونده گان پاسخی در نظر نداشته اند. در بلخ ۱۱٪ نخیر، ۲۳٪ بلی و ۶۶٪ بی پاسخ بوده اند. در ولایت هرات باستان ۱۴٪ نخیر، ۲۱٪ بلی و ۶۵٪ دیگر جوابی نداشته اند و همچنان در ولایت کندهار ۲۵٪ نه ، ۲۱٪ بلی و ۳۴٪ بدون جواب مانده اند. این امر بکلی واضح است که مردم عام در حالت شک و تردید قرار دارند و به امور سیاسی کشور در عالم شک و تردد بسر می برند. آیا شما در پای صندوق رای در زمان انتخابات ریاست جمهوری خواهید رفت؟ پاسخ به این سوال واقعا نگران کننده است. در کابل ۱۶٪ بلی، ۲۵٪ نخیر ۵۹٪ بدون جواب مانده هستند. در ننگرهار ۲۰٪ بلی، ۲۵٪ نخیر و ۵۵٪ دیگر بدون جواب مانده است. در ولایت بلخ ۲۱٪ بلی، ۲۵٪ نخیر، ۵۴٪ بدون جواب مانده اند. هرات ۲۱٪ بلی، ۱۲٪ نخیر و ۶۷٪ بدون جواب بوده اند. و بالاخره در ولایت کندهار ۲۲٪ بلی، ۱۳٪ نخیر و ۶۵٪ بدون جواب بوده است. این امر نماینگر حقیقت است که رفته رفته اعتماد شانرا بالای نظام مردم سالار از دست می‌دهند. و باید دولت گام های اساسی برای اعتماد سازی مردم بردارند.

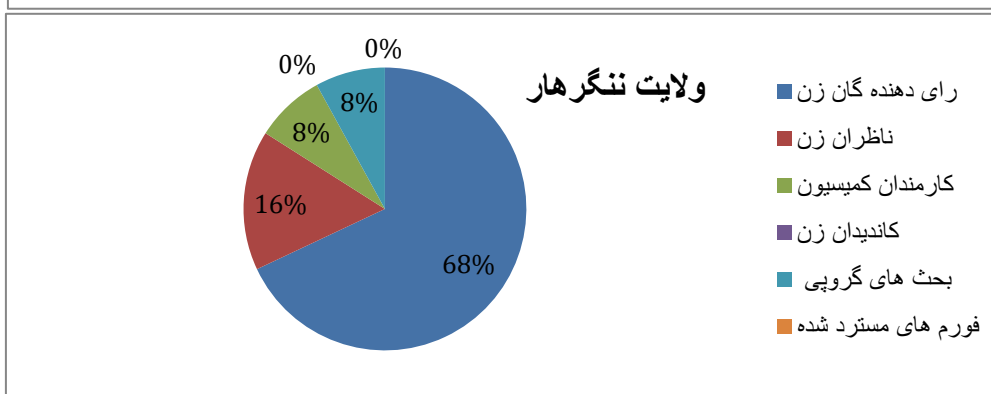
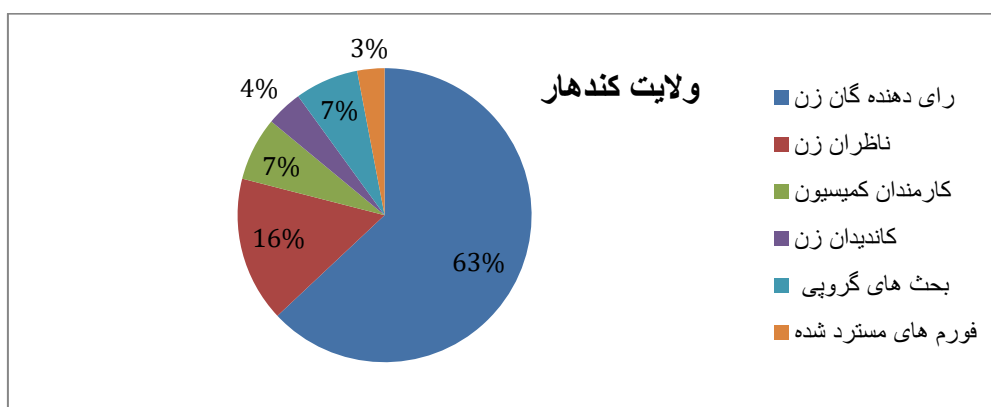
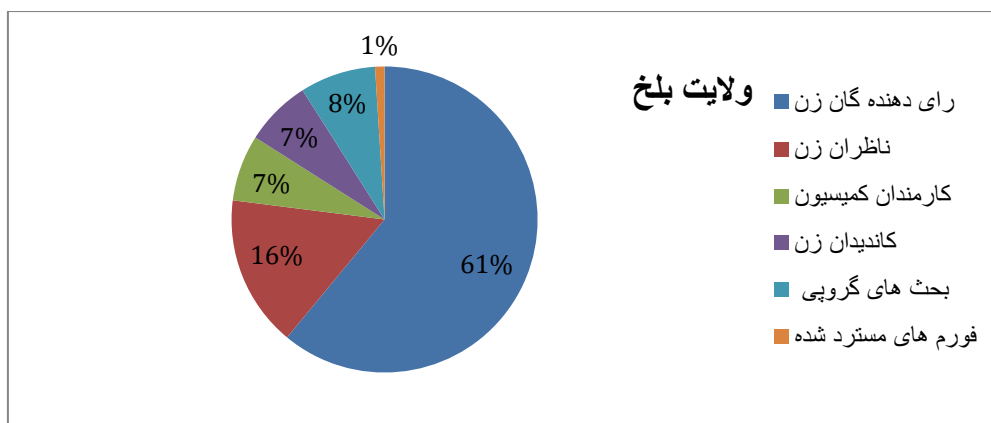
فصل اول

جوابات سروی بخش زنان و دختران رای دهنده

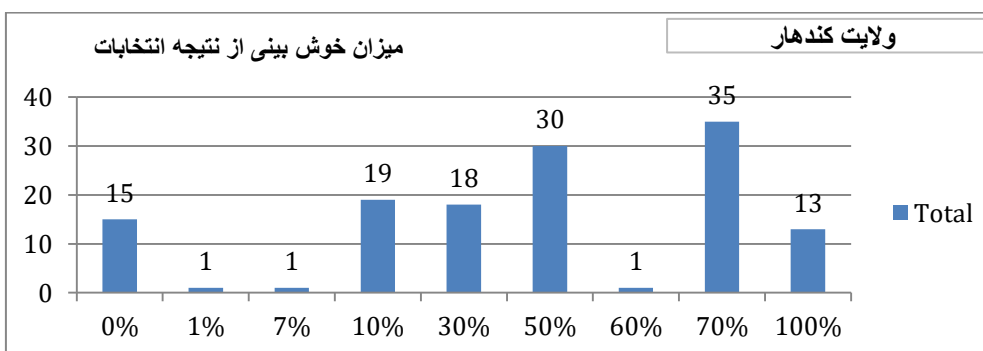
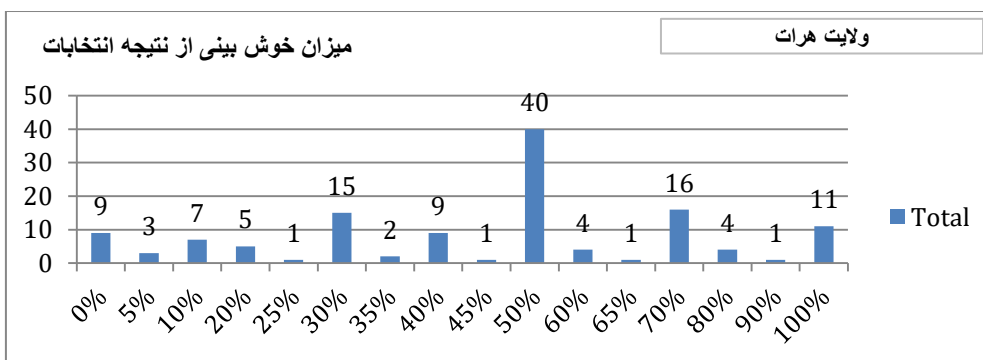
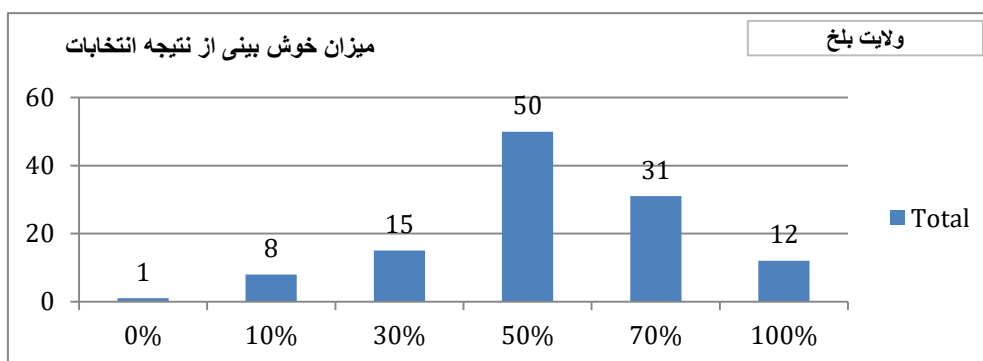
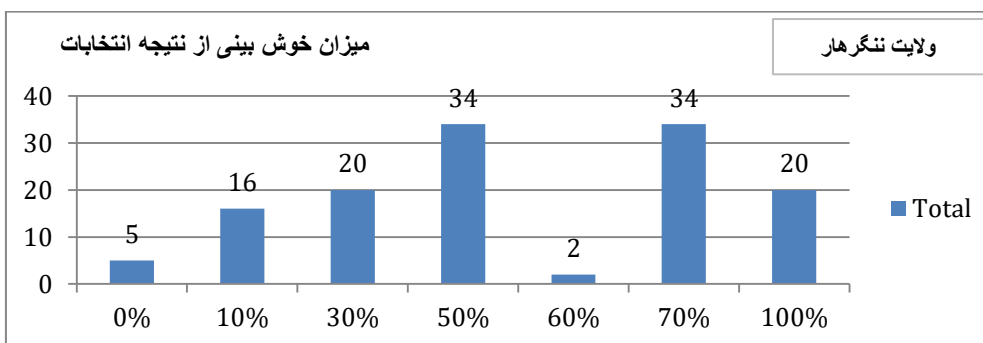
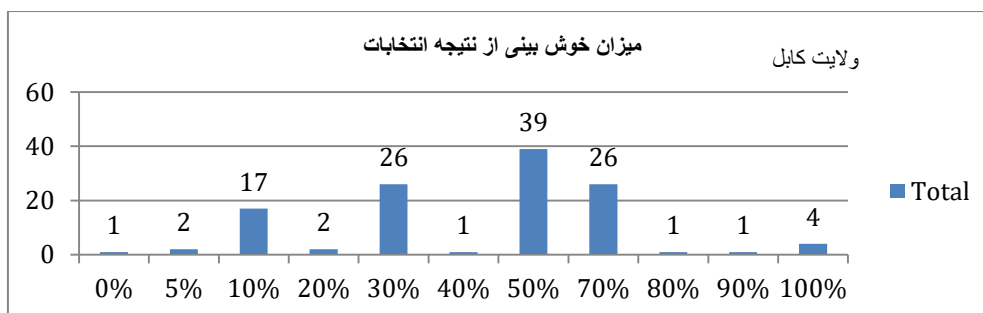
1.0. در جواب سوال آیا در انتخابات اشتراک کردید؟

اکثریت ۶۴٪ اشتراک کننده گان سروی جواب شان بلی است و اینکه خواسته اند از حق قانونی شان استفاده کنند. صرف در ولایت کندهار ۳۶٪ خانم ها به نسبت خرابی امنیت جواب شان نخیر است.

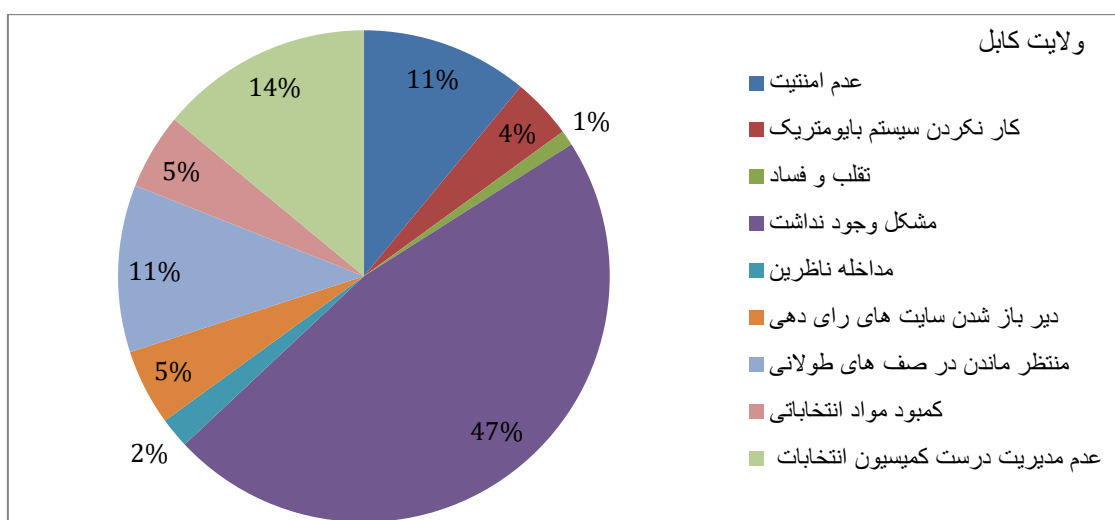

2.0. قرار آمار بد ست آمده از پنج ولایت به خوبی به مشاهده میرسد که میزان خوشبینی از نتایج انتخابات کمتر از ۵۰٪ فیصد است و یگانه ولایت که در حد ۵۰٪ است ولایت بلخ میباشد. این خود منعکس کننده آن است که مردم نظر به چالش های فوق العاده که در روند انتخابات پارلمانی حاکم بود اعتماد به دست آمدن نتایج دلخواه را ندارند. اگر به همین منوال هر بار انتخابات با فساد گسترده و عدم مدیریت سالم به پیش برده شود صدمه بزرگ در پروسه دیموکراسی در این کشور که دیموکراسی در آن نو پاست به وجود خواهد آورد.

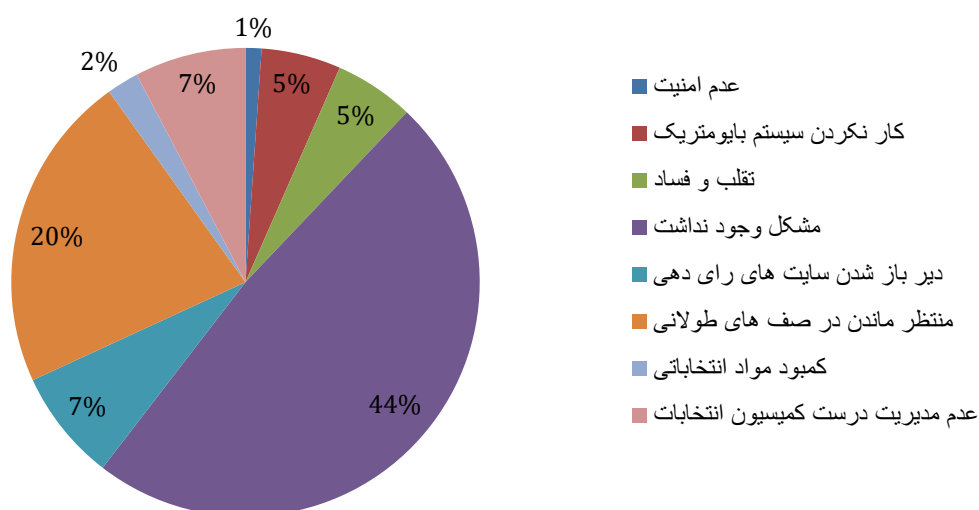
3.0. در پاسخ به سوال که شما منحيث يك رای دهنده زن با چه نوع مشكلات مواجه شديد جوابات توام با چالش های متعدد بوده است که در هر ولایت نوعیت آن متفاوت میباشد. مشكلات عمده که در تمامی ولایت ها حاکم بوده همان بی امنیتی ، تقلب و فساد گسترده ، کار نه کردن سیستم بیو متریک ، مداخله ناظرین ، انتظار در صف های طویل ، کمبود مواد رای دهی و فقدان مهارت مدیریت کارای کارمندان کمیسیون انتخابات.

مثلا در ولایت کابل تقلب و فساد ۱۷٪ ، عدم امنیت ۱۳٪ ، مداخله ناظرین ۲٪ ، دیر باز شدن سایت ها ۶٪ ، نا کار آیی سیستم ۵٪ ، مداخله ناظرین ۲٪ ، منتظر ماندن در صف های طویل ۱۳٪ ، کمبود مواد انتخاباتی ۶٪ و عدم مدیریت کارا ۱۷٪ را نشان میدهد.

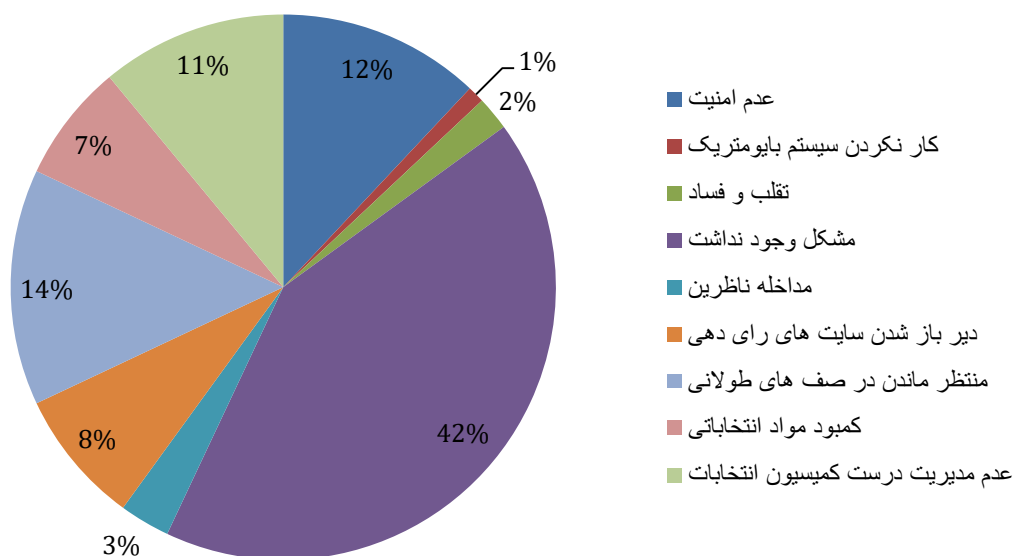
در ولایت ننگرهار تقلب و فساد ۷٪ ، عدم امنیت ۱۳٪ ، مداخله ناظرین ۲٪ ، دیر باز شدن سایت ها ۶٪ ، نا کار آیی سیستم ۵٪ ، مداخله ناظرین ۹٪ ، منتظر ماندن در صف های طویل ۲۶٪ ، کمبود مواد انتخاباتی ۳٪ و عدم مدیریت کارا ۱۷٪ را نشان میدهد. در ولایت ننگرهار تقریبا یک حالت مختلف با سایر ولایات به مشاهده میرسد و بلند ترین امار نشان میدهد که با درایت ضعیف مدیریت مردم ساعت ها برای بکار بردن رای شان منتظر مانند که گراف ۲۶٪ را منعکس میسازد. با وجود مشكلات امنیتی و بالاخره مشكلات مدیریتی به هر صورت اش تاثیرات نا گوار بر نتایج انتخابات خواهد گذاشت.

ولایت ننگرهار

در ولایت کابل تقلب و فساد ۱۴٪، عدم امنیت ۱۴٪، مداخله ناظرین ۳٪، دیر باز شدن سایت ها ۹٪، نا کار آیی سیستم ۵٪، مداخله ناظرین ۱٪، منتظر ماندن در صف های طویل ۱۷٪، کمبود مواد انتخاباتی ۸٪ و عدم مدیریت کارا ۱۷٪ را نشان میدهد. آمار فوق نشان میدهد که در ولایت بلخ با وجود امنیت نسبی چالش های مدیریتی فاحش بوده است. مانند صف های طویل و دیر باز شدن سایت های انتخاباتی بوده است.

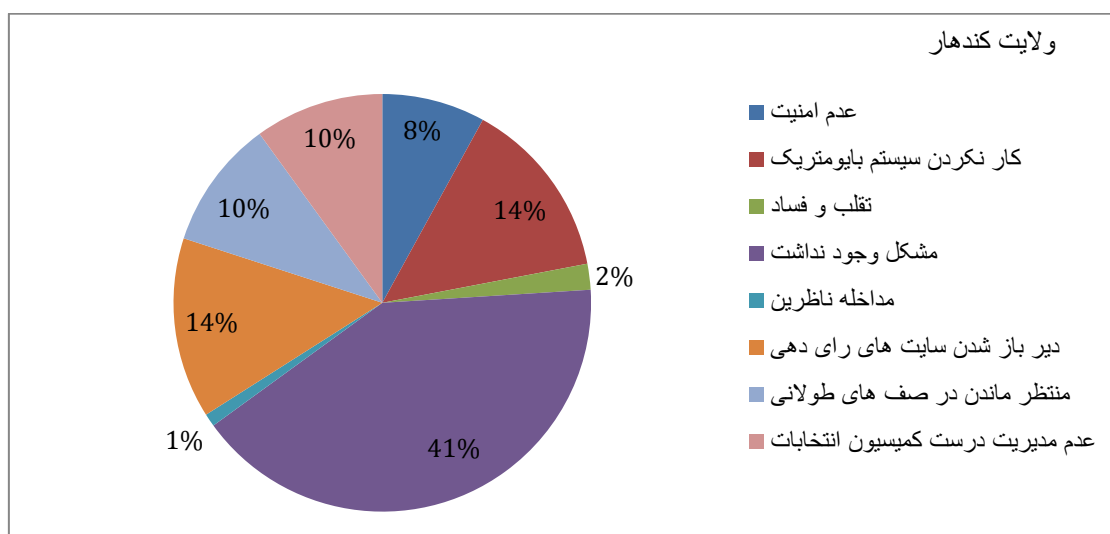
ولایت بلخ

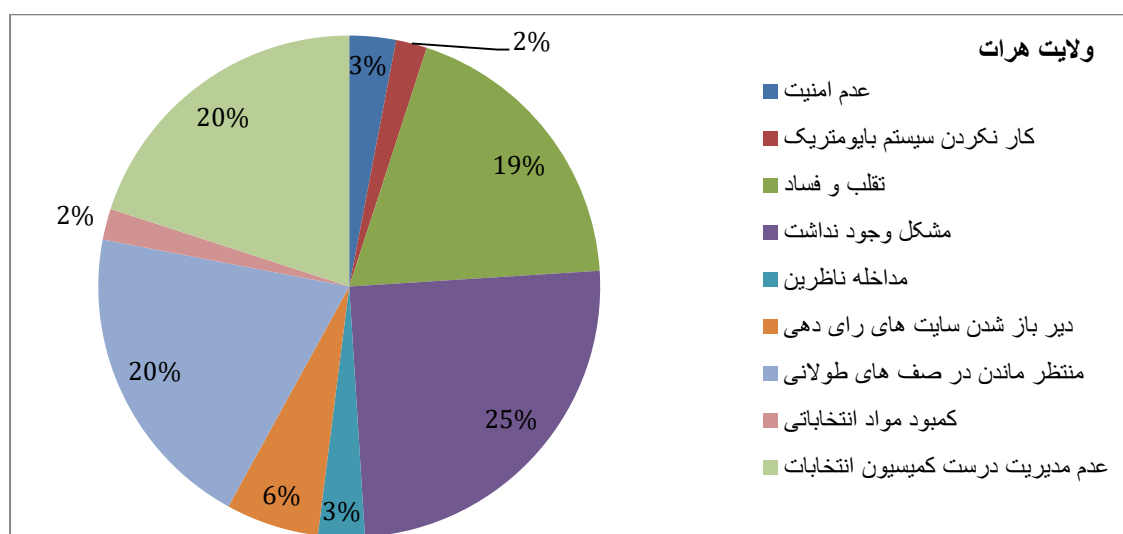
در ولایت کندهار تقلب و فساد ۳٪، عدم امنیت ۱۰٪، مداخله ناظرین ۱٪، دیر باز شدن سایت ها ۱۹٪، نا کار آیی سیستم ۱۹٪، منتظر ماندن در صف های طویل ۱۴٪، و عدم مدیریت کارا ۱۴٪ را نشان میدهد. از دیتا ذیل مشاهده میشود که در ولایت کندهار بیشتر مشکل مدیریتی مانند ناوقت باز شدن سایت های انتخاباتی، منتظر ماندن در قطار

های طویل. باید کمیسیون انتخابات مطابق یک پلان منظم باید قبل از زمان انتخابات مواد لازم را ارسال و برای کارمندان سایت ها آموزش لازم برای استفاده از وسایل و تجهیزات را فراهم نماید.

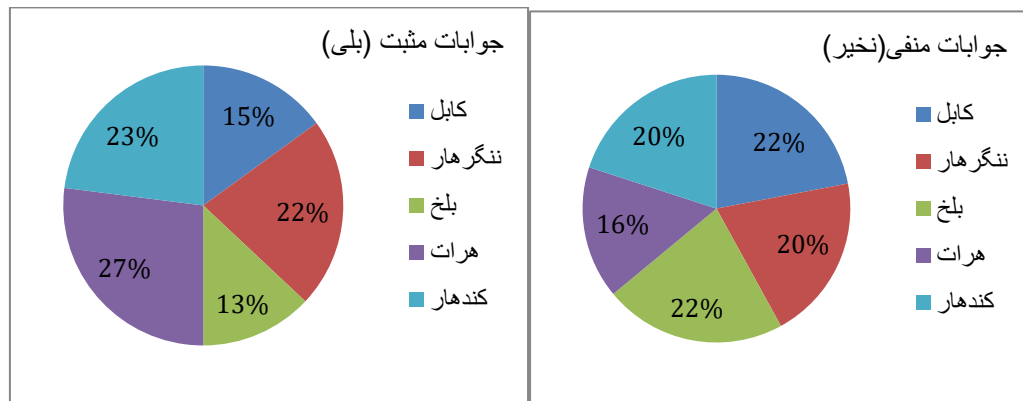

در ولایت هرات تقلب و فساد ۲۴٪، عدم امنیت ۴٪، مداخله ناظرین ۱٪، دیر باز شدن سایت ها ۸٪، نا کار آیی سیستم ۱۹٪، منتظر ماندن در صف های طویل ۲۷٪، و عدم مدیریت کارا ۱۴٪ را نشان میدهد. از دیتا ذیل مشاهده میشود که در ولایت هرات چالش بیشتر مشکل فساد به نظر رسیده است مانند، منتظر ماندن در قطار های طویل و یا هم غیر موجودیت مواد لازم انتخاباتی باید کمیسیون انتخابات مطابق یک پلان منظم باید قبل از زمان انتخابات مواد لازم را ارسال و برای کارمندان سایت ها آموزش لازم برای استفاده از وسایل و تجهیزات فراهم کند و باید کمیسیون یک پالسی ضد فساد اداری داشته باشند و برای متخلفین جزای بزرگتر در نظر گرفته شود تا در انتخابات آینده جلو چنین مشکلات گرفته شود.

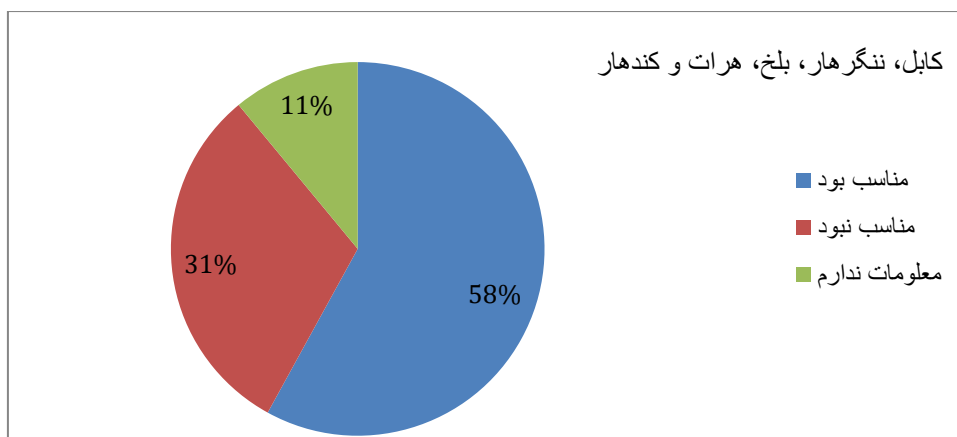
4.0. آیا شما شاهد کدام قضیه فساد بودید؟

در گراف ذیل به وضاحت دیده میشود که در همه نکات که مورد سروی قرار گرفته است چالش های عمده و مهم موجود بوده است که میتوان آنرا قرار فیصدی ذیل بر شمرد. در همه جا فساد در حدود ۱۹٪، عدم امنیت ۳٪، مداخله ناظرین ۳٪، دیر باز شدن سایت های انتخاباتی ۶٪، کارنه کردن سیستم بیومتریک ۲٪، و منتظر ماندن در صفوف کلان و طویل ۲۰٪ را نشان میدهد که در ضمن باید یاد آور شود که ۷۰٪ سروی شونده گان از عدم دست رسی به تشناب های زنانه شکایت داشتند. چون قطار ها طویل بود و مردم ساعتها منتظر ماندن و همین باعث شده که زنان به تشناب دست رسی نداشته مجبور شده که بدون به کار بردن رای شان برگردند. پیشنهاد به کمیسیون انتخابات همین است که باید در زمان تشخیص سایت های انتخاباتی زنان نیز حصه داشته باشند تا ایشان بتوانند ضرورت های جندری زنان را در نظر بگیرند.

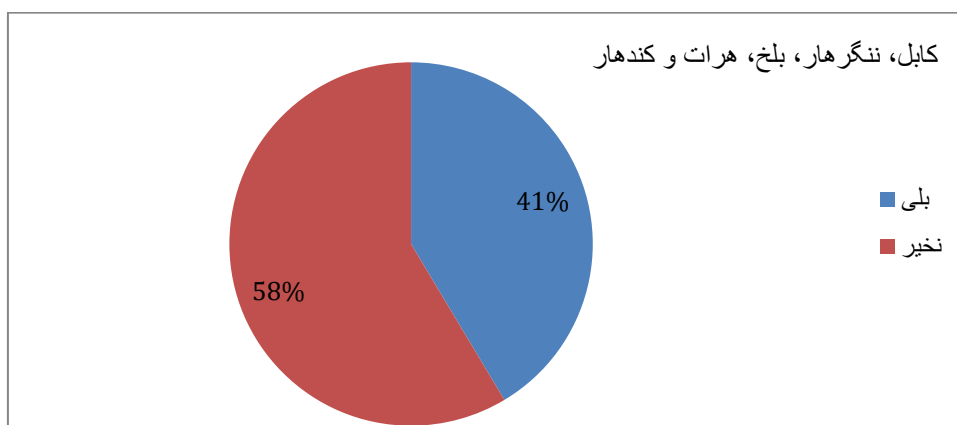

آیا محلات رای دهی سهولت های لازم را برای افراد دارای معلولیت داشت؟

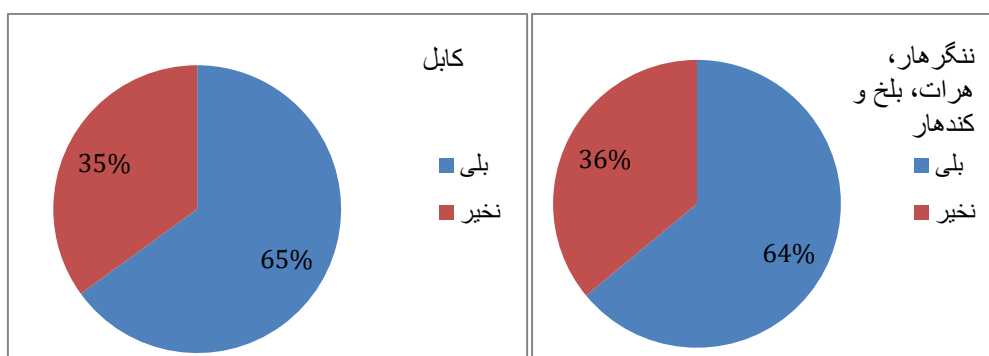
چارت ذیل تقریباً یک تصویر مجموعی است که در تمام ولایات در محلات رای دهی از لحاظ دست رسی برای افراد دارای معلولیت مشکلات خود را داشته است و جالب اینست که تقریباً ۱۱٪ فیصد مصاحبه شونده گان اصلاً درک از مسایل معلولیت را نداشته اند و یا هم مسایل افراد دارای معلولیت برایشان قابل فکر نیست و در مجموع به نظر ۳۱٪ مصاحبه شونده گان از عدم دست رسی افراد دارای معلولیت در اماکن رای دهی نظر منفی داشته اند. برای کمیسیون انتخابات پیشنهاد اینست که حد اقل در این کشور در حدود ۲ میلیون افراد دارای معلولیت زیست میکنند باید برای ایشان سهولت های دست رسی فراهم گردد تا بتوانند در پروسه انتخابات سهم داشته باشند و از این حق شهروندی شان استفاده نمایند.

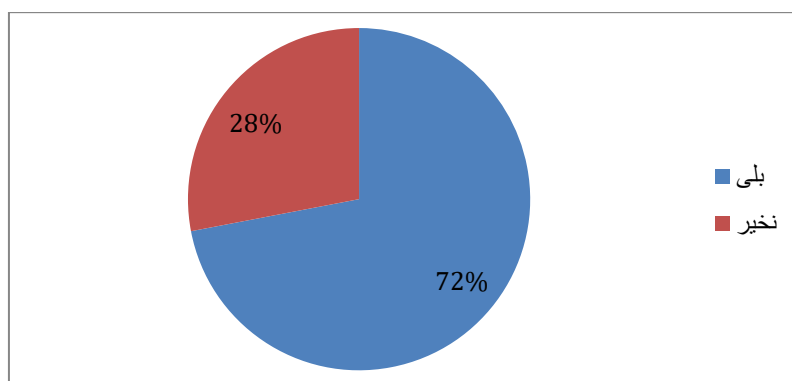
5.0. در پاسخ به سوال که آیا رای دهنده گان شاهد کدام قضیه فساد بوده اند چنین برداشت میشود که در پنج ولایت ۴۱٪ جواب شان مثبت است. که این آمار نهایت تکان دهنده است و به این شکل به رای مردم خیانت صورت گرفته است.

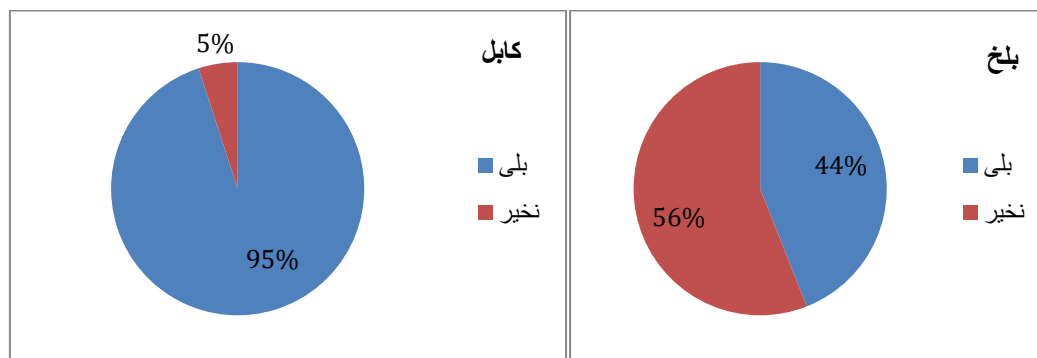
6.0. در پاسخ به سوالی که آیا شما متیقن هستید که انتخابات ریاست جمهوری برگزار خواهد شد مصاحبه شونده گان ولایت کابل اکثریت ۶۵٪ نظر مثبت داشتند. این نقطه قابل درک و فهم است که با تمام چالش ها باز هم مردم به ادامه روند دیموکراسی باورمند هستند و آرزو دارند تا یک نظام مشروع و یک نظام دیموکراتیک داشته باشند و همچنان در دیگر ولایت مانند ننگرهار، هرات، بلخ و کندهار ۶۴٪ نظر مثبت و ۳۶٪ نظر منفی داشته اند.

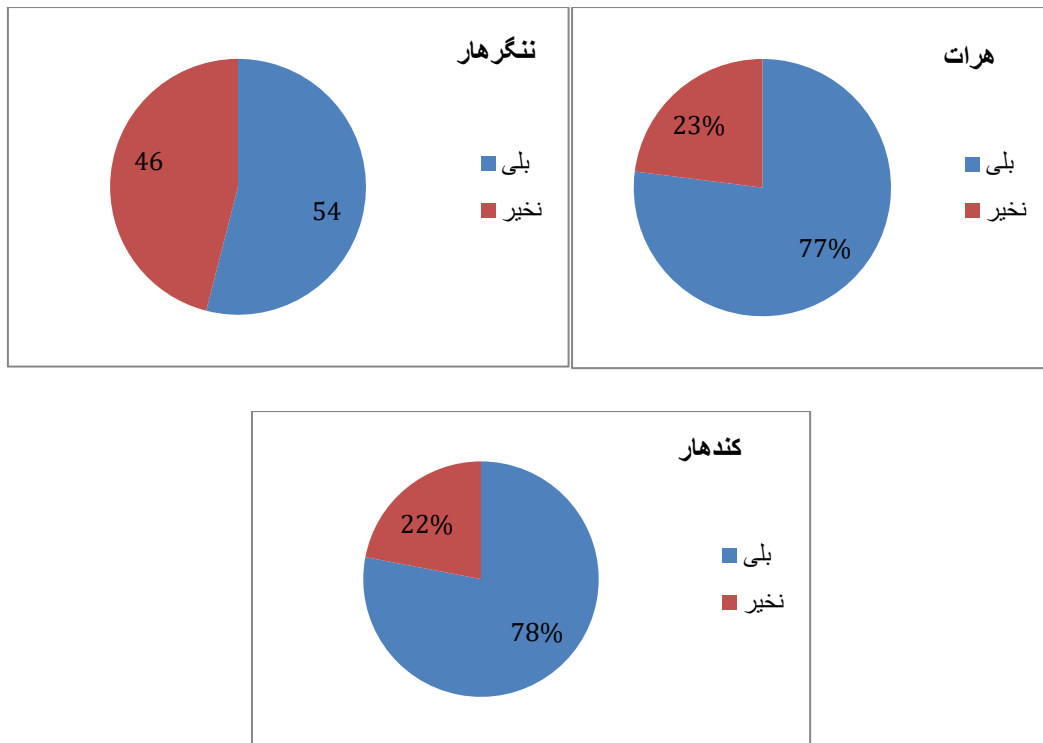

6.0. در پاسخ سوالی که اگر انتخابات ریاست جمهوری برگزار شود باز هم شما به نتایج آن باورمند خواهید بود؟ مصاحبه شونده گان در ولایت کابل ۷۲٪ ابراز علاقمندی کرده اند که در انتخابات ریاست جمهوری که برگزار شوند دید مثبت دارند و در ضمن به تعداد ۲۸٪ فیصد از نا باوری های شان در پروسه انتخابات اظهار نظر نموده است. گرچه مثبت اندیشی مردم کابل قابل احترام و یک نقطه مثبت است مگر در عین حال ۲۸٪ یک تعداد قابل ملاحظه است که بالای نتایج انتخابات ریاست جمهوری باور مند نیستند. و همین جاست که باید کمیسیون انتخابات یک سلسه گام های استراتژیک بلند کنند تا بتواند اعتماد از دست رفته مردم را دوباره احیا کنند و اگر ۲۸٪ رای دهنده گان به اثر بی باوری به پای صندوق های رای نروند تأثیرات به سزا بالای روند انتخابات خواهد داشت. چارت ذیل این موضوع را بیشتر وضاحت میدهد.

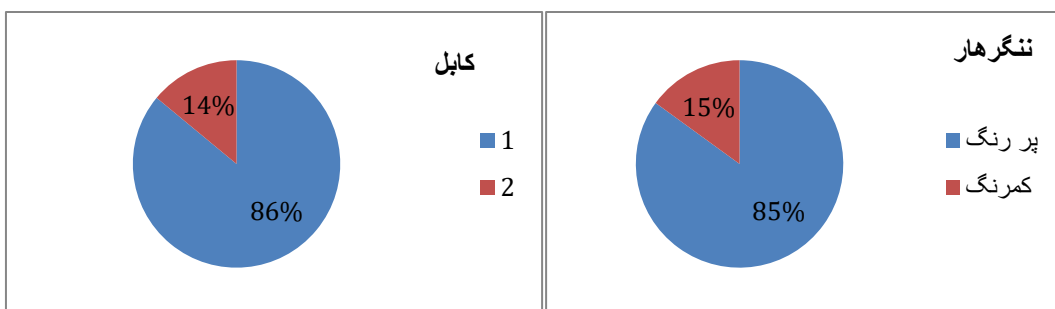
7.0. سوال که راجع به تمایل اشتراک مصاحبه شونده گان که با چالش ها در زمان انتخابات پارلمانی مواجه بودند آیا باز هم در زمان انتخابات ریاست جمهوری در پای صندوق های رای خواهد رفت و اکثریت تمام در ولایت کابل ۹۵٪ فیصد با بلی جواب دادند که این امر باعث خشنودی میگردد که مردم به پروسه دیموکراسی باورمند هستند و برای عملی ساختن نورم های دیموکراسی تلاش میکنند و مصمم هستند. در ولایت بلخ ۴۴٪، در ولایت ننگرهار ۵۴٪، در ولایت هرات ۷۷٪ و در ولایت کندهار ۷۸٪ آمار و فیصدی فوق باز هم بسیار قناعت خاطر را فراهم میسازد که مردم افغانستان برای نهاده سازی دیموکراسی از هیچ نوع سعی و تلاش دریغ نمیورزند.

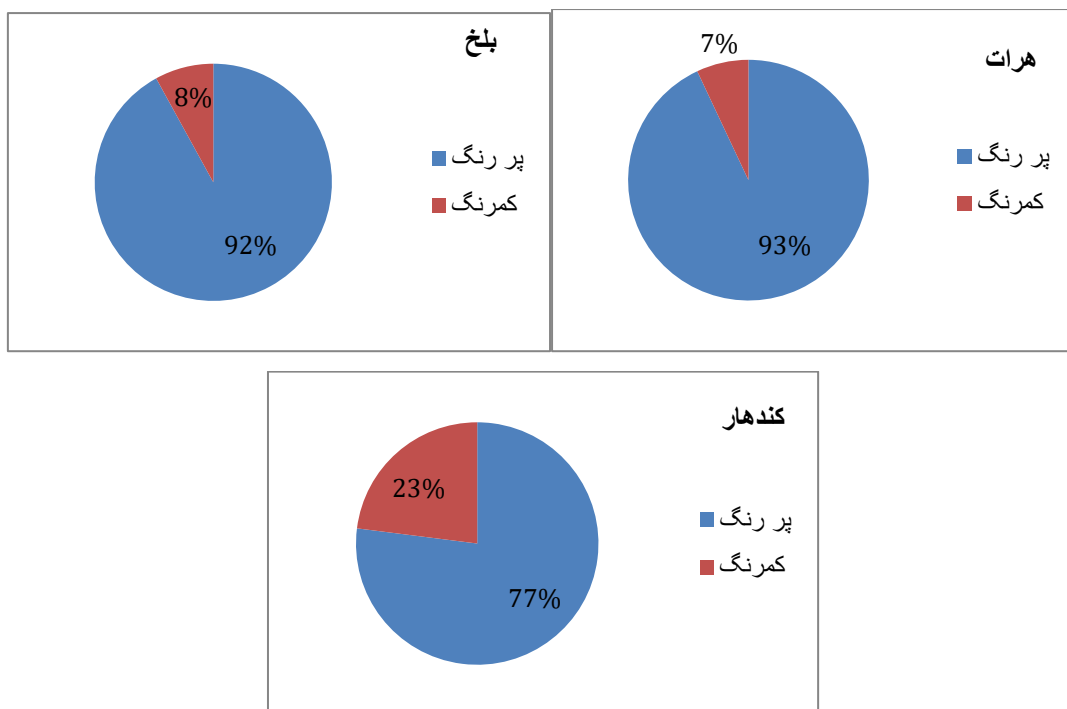

8.0. نقش زنان را در پروسه انتخابات چگونه مشاهده میکنید؟

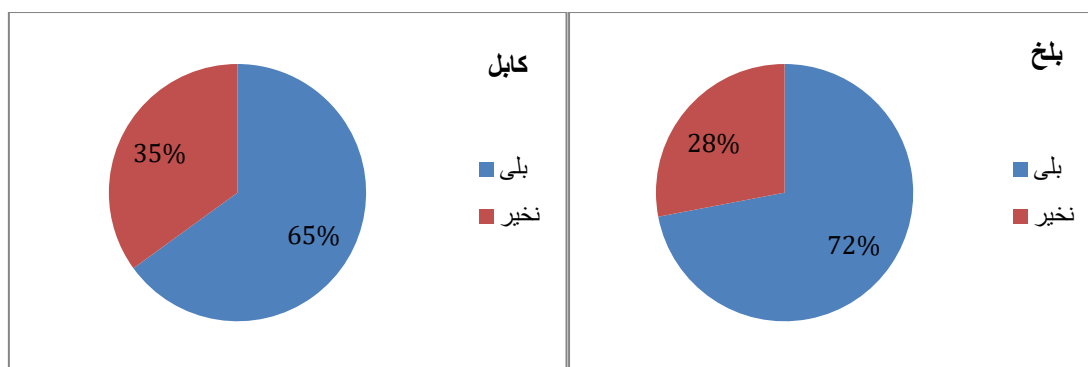
در کابل با تمام حضور پر رنگ زنان باز هم اکثریت مصاحبه شونده گان با فیصدی ۱۴٪ حضور زنان را کم رنگ میبیند و تقاضا مندا از دیاد نقش زنان در تمامی پروسه های انتخابات میخوانند. در ولایات ننگرهار ۱۵٪ کم رنگ و ۷۹٪ پررنگ جواب دادند. در ولایت بلخ ۸٪ کم رنگ و ۹۲٪ پر رنگ جواب گفته اند و در ولایات هرات مانند بلخ آرقام ۹٪ کم رنگ و ۹۱٪ پررنگ جواب داده اند و در ولایت کندهار ۳۰٪ کم رنگ و ۷۰٪ پررنگ پاسخ بدست آمده است. که این پاسخ ها نشان دهنده اینست که زنان توقع دارند تا نقش شان بیشتر تر و پر رنگتر در تمامی عرصه های انتخابات و به خصوص در انتخابات متوقعه ریاست جمهوری باشد.

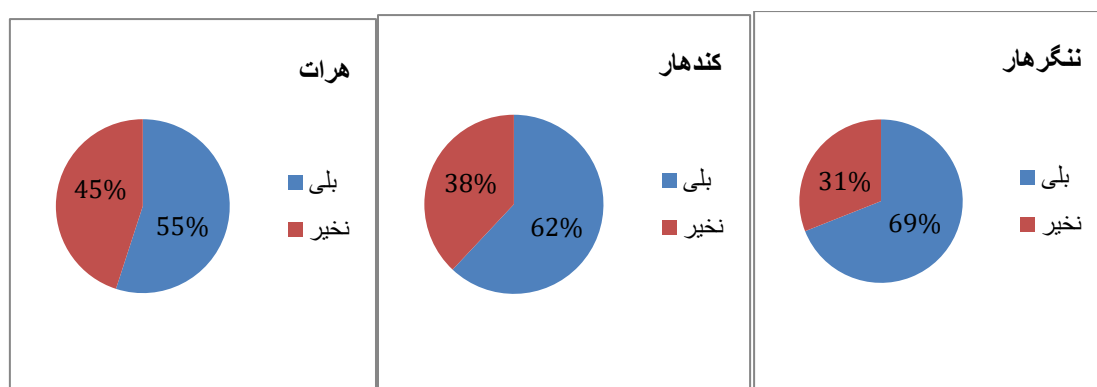

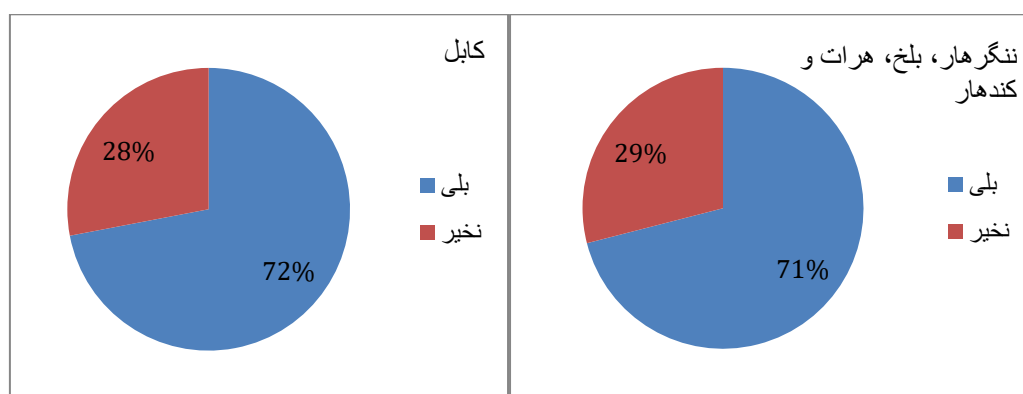
9.0. آیا شما فکر میکنید که انتخابات ریاست جمهوری موافقانه برگزار خواهد شد؟

در مجموع دیده میشود که مصاحبه شونده گان برای برگزاری انتخابات ریاست جمهوری خوشبین هستند به صورت مجموعی ۸۵٪ مردم به این برگزاری انتخابات ریاست جمهوری مطمئن هستند و ۱۰٪ نظریات منفی دارند. گرچه که ده فیصد یک تعداد کم است مگر با آنهم در شرایط کنونی ۱۵٪ اثر گذار خواهد بود. و در ولایت ننگرهار ۷۹٪ مثبت و ۲۱٪ منفی بنا بهتر خواهد بود تا کمیسیون انتخابات در راستای احیایی اعتماد مردم برنامه های مجزی و مشخص تنظیم کنند

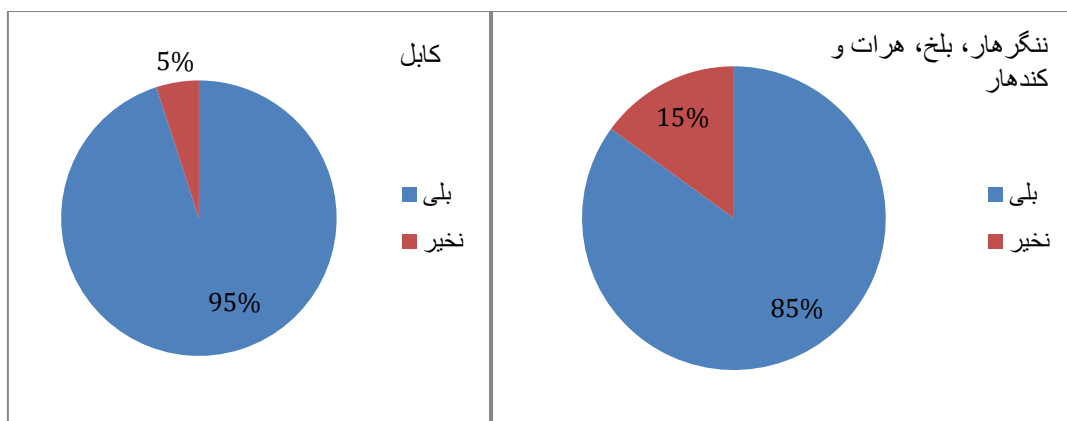

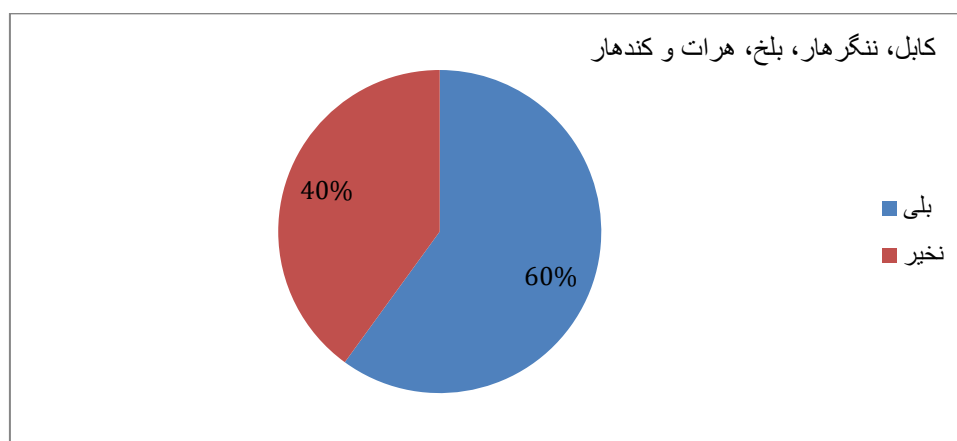
10.0. آیا شما به نتایج انتخابات ریاست جمهوری که قرار است برگزار شود باورمند خواهید بود؟
 از آمار ذیل که در این ارتباط به دست آمده است دیده میشود که در ولایت کابل ۷۲٪ مردم خوشبین هستند و در بقیه چهار ولایت دیگر همچنان در حدود ۷۱٪ را نشان میدهد. باز هم با تمام چالش های موجود در کمیسیون انتخابات و کمیسیون سمع شکایات کمیسیون انتخابات باز هم مردم به نتایج باورمند هستند. که باز هم تاکید بر همین است که مردم افغانستان برای تطبیق دیموکراسی همیشه استوار خواهند ماند.

11.0. آیا شما در انتخابات ریاست جمهوری سهم خواهید گرفت؟ در پاسخ به این سوال هم خیلی ها امیدوار کننده است که در حدود ۹۵٪ مردم در کابل آماده رفتن به صندوق های رای میباشند و در چهار ولایت دیگر تقریباً ۸۵٪. این آمار نشان میدهد که در شهر های بزرگ مردم به اهمیت حقوق سیاسی شان پی برده اند و برای تطبیق دیموکراسی از هر نوع تلاش ابا نمیورزند.

12.0. آیا طالبان در انتخابات ریاست جمهوری آینده اگر برگزار شود اشتراک خواهند کرد؟
 به اساس اطلاعات جمع شده از هر پنج ولایت مجموعه مصاحبه شونده گان نظر مثبت دارند که قبل از انتخابات طالبان از طریق پروسه صلح خواهند آمد و بعدا انتخابات ریاست جمهوری برگزار خواهد شد و همین را راه حل بهتر برای صلح پایدار میدانند. آمار بدست آمده در در پنج ولایت کابل، ننګرهار، بلخ، هرات و کندهار تخمینا ۶۰٪ را نشان میدهد.

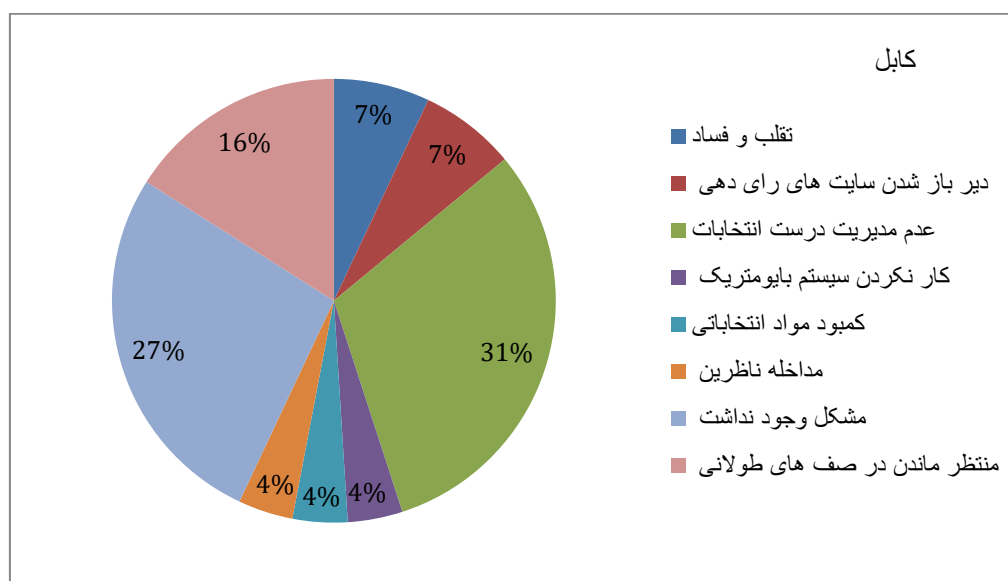

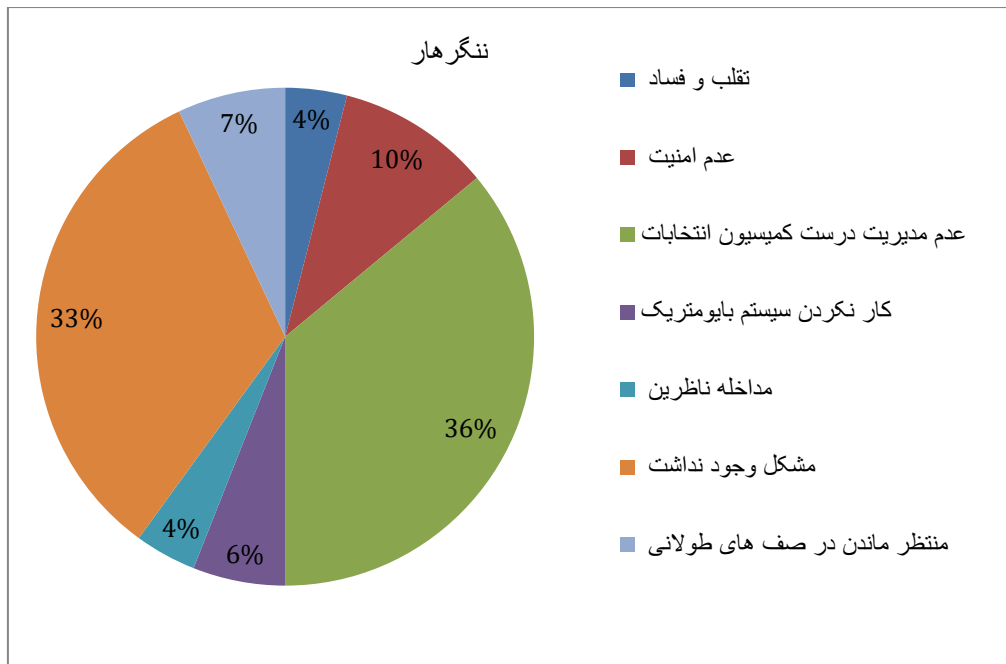
فصل دوم

جوابات مربوط به ناظرین انتخابات

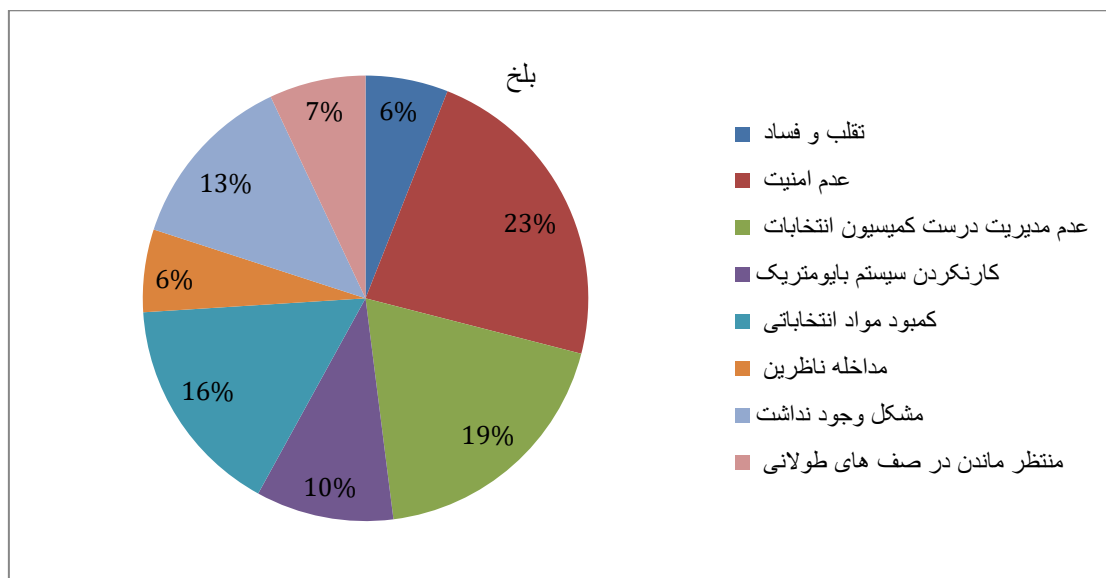
1.0. شما منحيث ناظر انتخابات با چه نوع مشكلات در انتخابات پارلمانی روبرو شديد ؟
در پاسخ به این سوال نتایج جالب بدست آمده است، در کابل ناظرین از کمبود مواد انتخاباتی دلهره گی بیشتر دارند که تقریباً ۲۷٪ را نشان میدهد و بعداً انتظار در قطار های طولانی ۱۶٪، دیر باز شدن سایت های انتخاباتی ۷٪، فساد و تقلب ۷٪ و ۳۱٪ عدم مدیریت، ۴٪ مداخله ناظرین است.

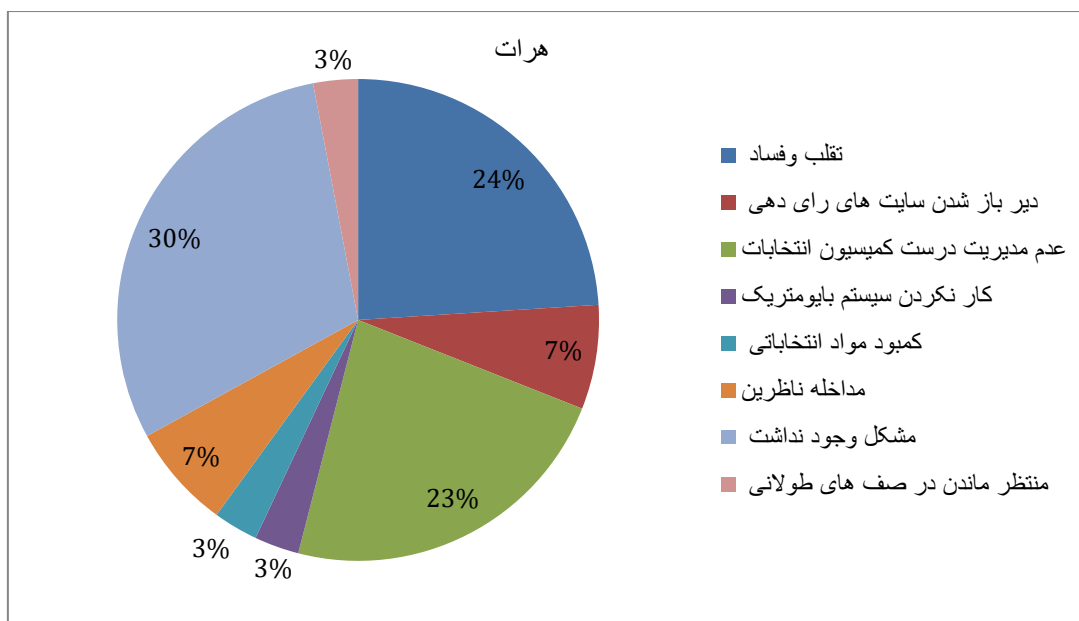
2.0. در ننگرهار ناظرین از مدیریت ضعیف نگرانی بیشتری دارند که تقریباً ۳۶٪ را نشان میدهد و بعداً انتظار در قطار های طولانی ۴٪، دیر باز شدن سایت های انتخاباتی ۷٪، فساد و تقلب و ۴٪ مداخله ناظرین است.

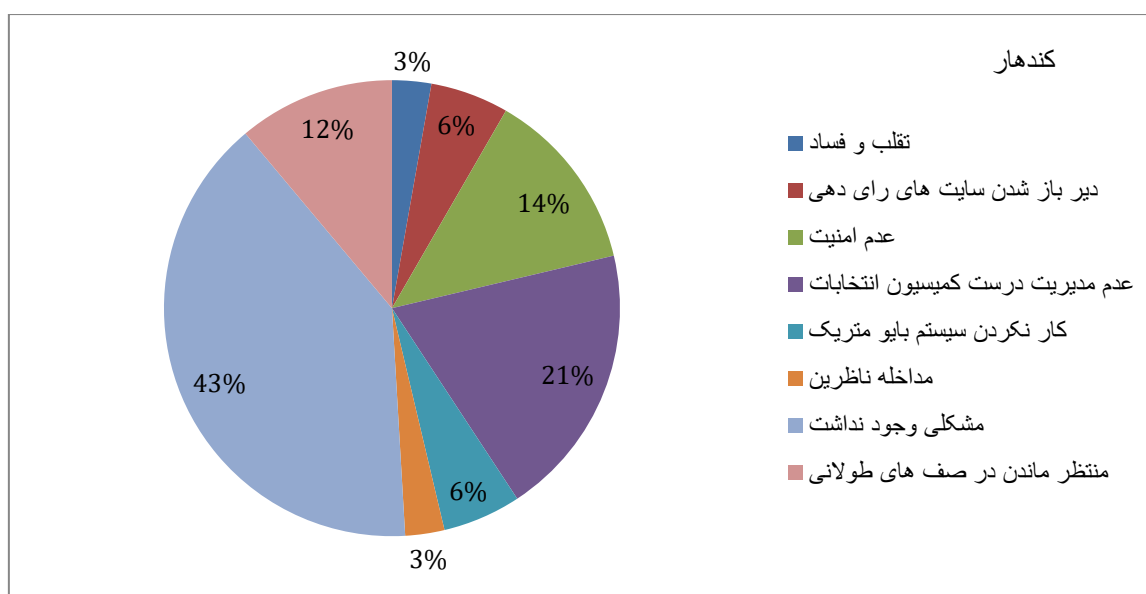
3.0. در بلخ از تامین امنیت بیشتر تشویش داشتند که تقریباً ۲۳٪ را نشان میدهد و بعداً، ضعف مدیریت پروسه انتخابات ۱۶٪، ۱۶٪ کمبود مواد انتخاباتی، تقلب و فساد ۶٪، کار نه کردن سیستم بیومتریک ۱۰٪، مداخله ناظرین ۶٪، و مشکلات امنیتی ۶٪ آمار بدست آمده که نشان دهنده مشکلات همه جانبه بوده که بدون شک تاثیر گذار بالای نتایج انتخابات میباشد.

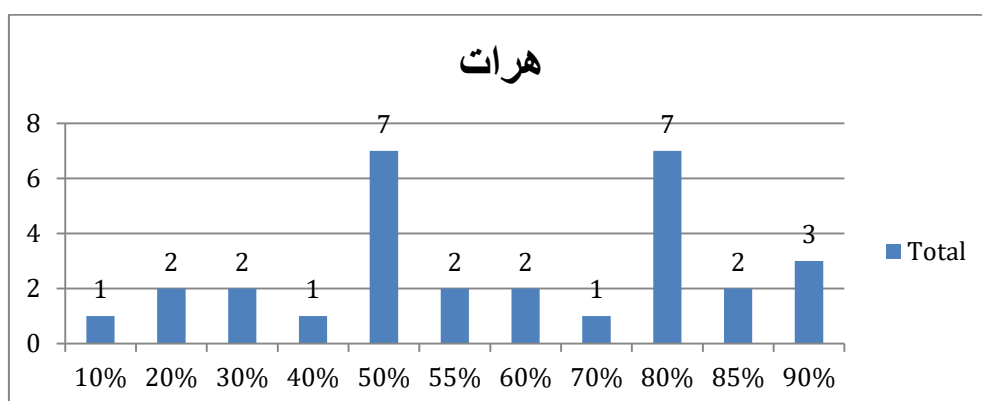
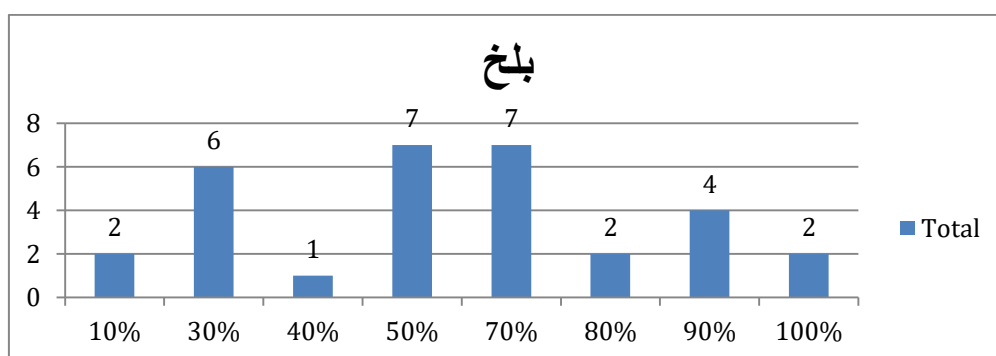
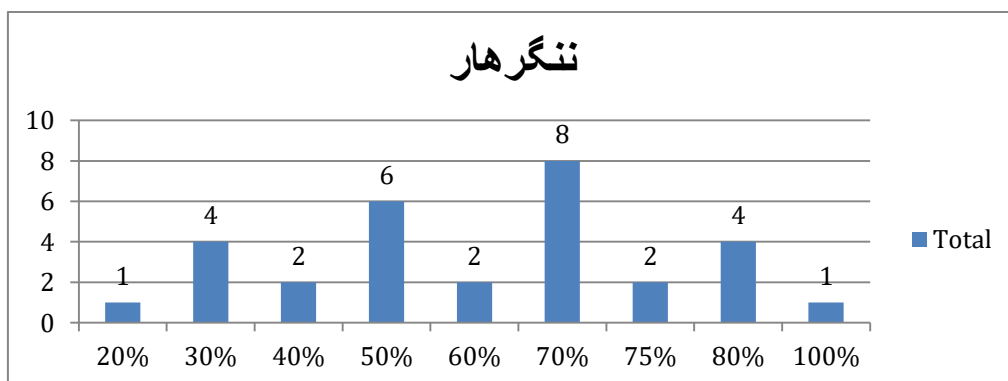
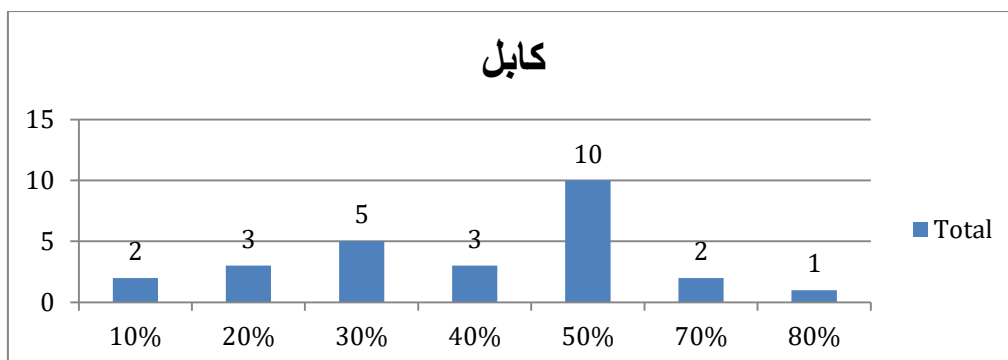
4.0. در ولایت هرات بیشترین آمار راجع به فساد گسترده بوده است که ۲۴٪ را نشان میدهد، ضعف مدیریت ۲۳٪، مداخله ناظرین ۷٪، کمبود مواد انتخاباتی ۳٪، کار نه کردن سیستم بیومتریک را نشان میدهد. آمار بدست آمده نشان میدهد که انتخابات در ولایت هرات هم مملو با چالش های فساد اداری، ضعف مدیریت و دیگر مسایل بوده است.

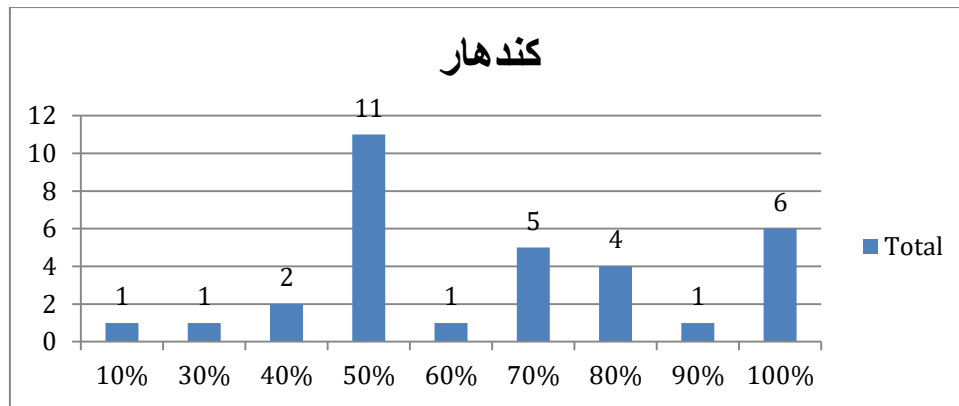

5.0. در ولایت کندهار بزرگترین چالش کار نه کردن سیستم بیو متریک ۶٪، ضعف مدیریت ۲۱٪، دیر باز شدن محلات انتخاباتی ۶٪، و مداخله ناظرین ۳٪ نشان داده شده است. که مانند سایر ولایات ولایت کند هار هم با چالش و تخطی های فراوان همراه بوده است.

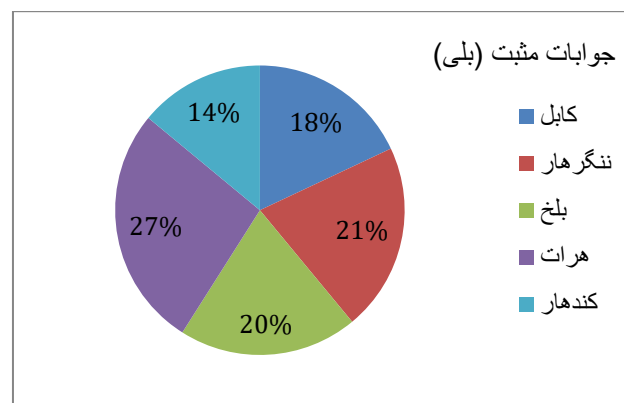

6.0. میزان خوش بینی شما از نتیجه انتخابات پارلمانی چه است، که به جواب این سوال کابل ۵۰٪، ننگرهار ۷۰٪، بلخ ۷۰٪، هرات و کندهار ۵۰٪ را نشان میدهد. که این خود بیانگر این امرست که مردم بالای نتایج درست و موثق انتخابات در شک هستند و با چنین اعتماد شکنی باعث فاصله گرفتن مردم از پروسه انتخابات میگردد. برای تحقق اهداف دیموکراسی این ملت قربانی های بیشمار را داده است بنا از کمیسیون انتخابات به جدیت تقاضا میگردد که هرچه زودتر با آوردن شفافیت اعتماد مردم را دوباره حاصل کنند

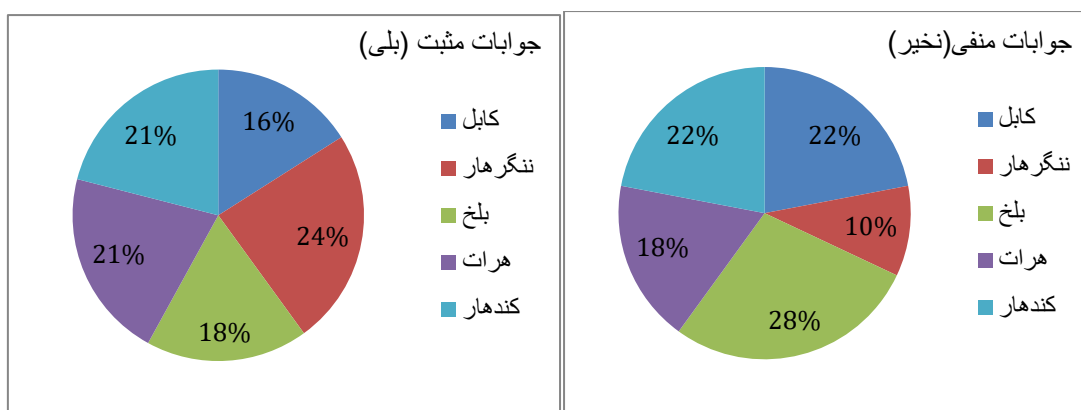

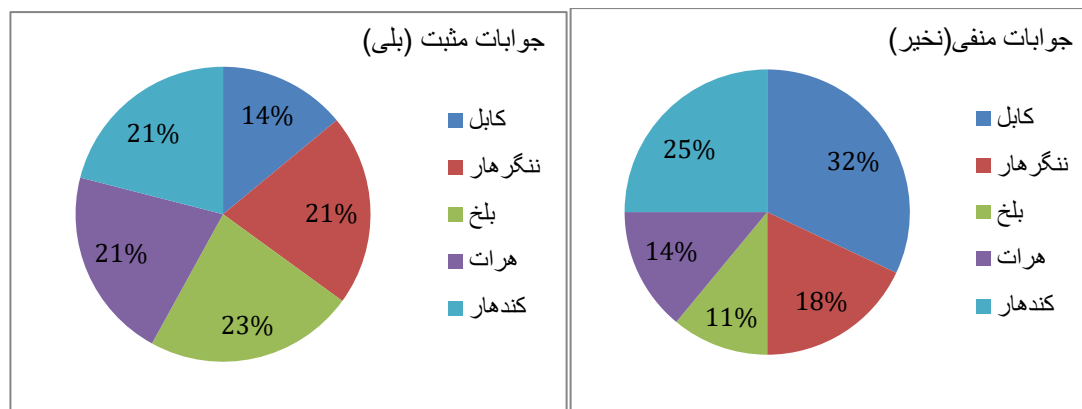
7.0. شما منحيث ناظر انتخابات پارلمانی شاهد کدام قضيه فساد و تخلفات انتخاباتی بودید؟ پاسخ به این سوال نظر به معلومات بدست آمده نشان میدهد که بلی فساد جز اصلی در تمام پروسه های انتخاباتی بوده است در کابل ۱۸٪، در ننگرها ۲۱٪، در بلخ ۲۰٪، در هرات ۲۷٪ و در کندهار ۱۴٪ فساد طوری گسترده بوده است که هیچ کس نمیتوان از آن چشم پوشی کند.

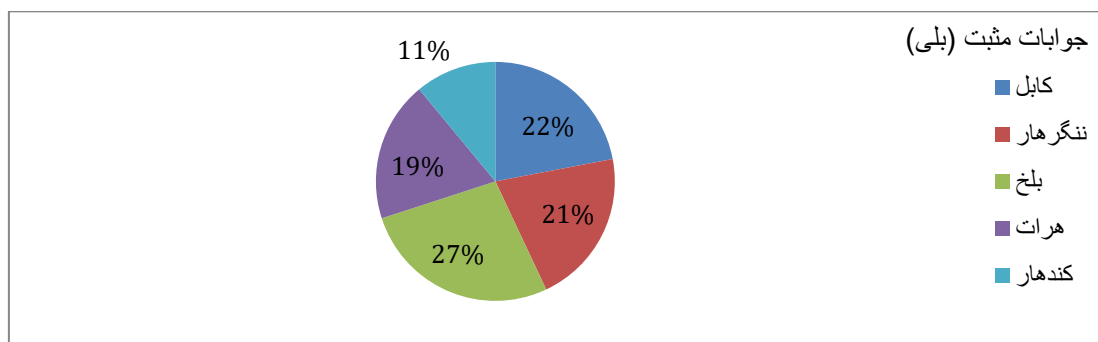
8.0. آیا شما متیقن هستید که انتخابات ریاست جمهوری موفقانه برگزار خواهد شد؟ جواب این سوال را به شکل مقایسه وی میتوان در دو جدول ذیل مشاهده کرد. آمار جدول منفی و مثبت تقریباً در حد تقابل با همدیگر قرار دارد پس میتوان گفت معیار میان باورها و نا باوری برای مردم فاصله نه چندان دارد. و این خود بیانگر متردد بودن مردم در زمینه میباشد.

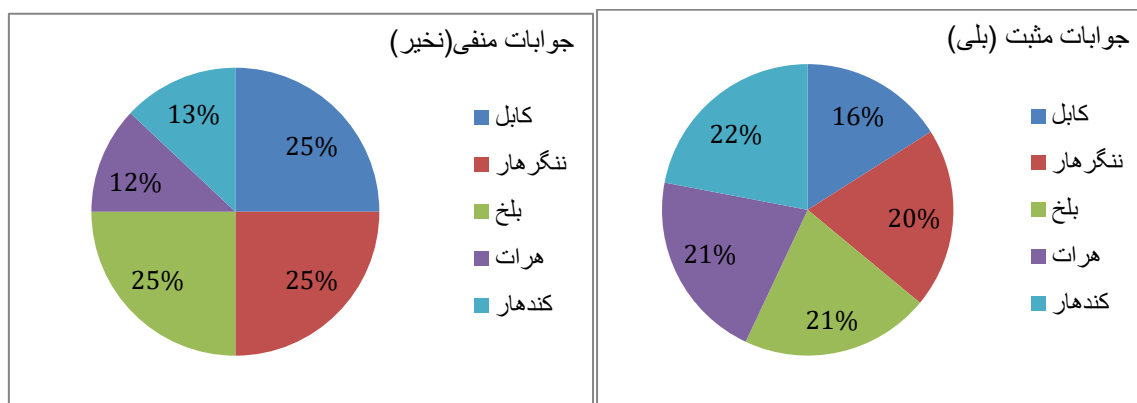
9.0. آیا شما به نتیجه انتخابات ریاست جمهوری آینده باورمند هستید؟ باز هم به اساس نتایج بدست آمده در هردو چارت ذیل به آسانی میتوان قضاوت کرد که سطح باور و با نیاوری های مردم برای انتخابات ریاست جمهوری نه چندان در فاصله دور از هم قرار دارد و یا گاهی بی باوری ها شدید تر و بیشتر به نظر میرسد مثلاً مصاحبه شونده گان کابل ۳۲٪ نه ، ۱۴٪ بلی و ۵۴٪ دیگر اصلاً برای این سوال پاسخ نداشته اند. به همینطور در ننگرهار ۱۸٪ نه، ۲۱٪ بلی و ۶۱٪ مصاحبه شونده گان پاسخی در نظر نداشته اند. در بلخ ۱۱٪ نخیر، ۲۳٪ بلی و ۶۶٪ بی پاسخ بوده اند. در ولایت هرات ۱۴٪ نخیر، ۲۱٪ بلی و ۶۵٪ دیگر جوابی نداشته اند و همچنان در ولایت کندهار ۲۵٪ نه ، ۲۱٪ بلی و ۵۴٪ بدون جواب مانده اند. این امر بکلی واضح است که مردم عام در حالت شک و تردید قرار دارند و به امور سیاسی کشور در عالم شک و تردد بسر می برند.

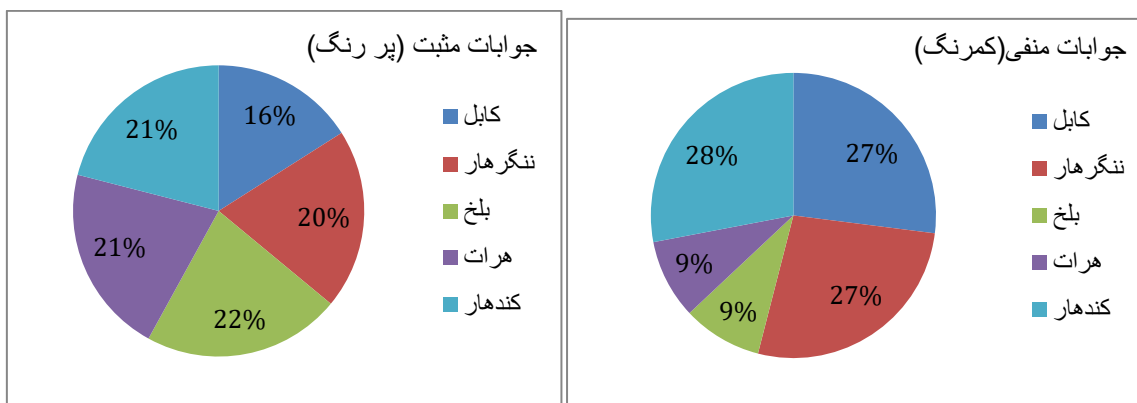
10.0. آیا پروسه رای دهی برای اشخاص دارای معلولیت مناسب بود؟

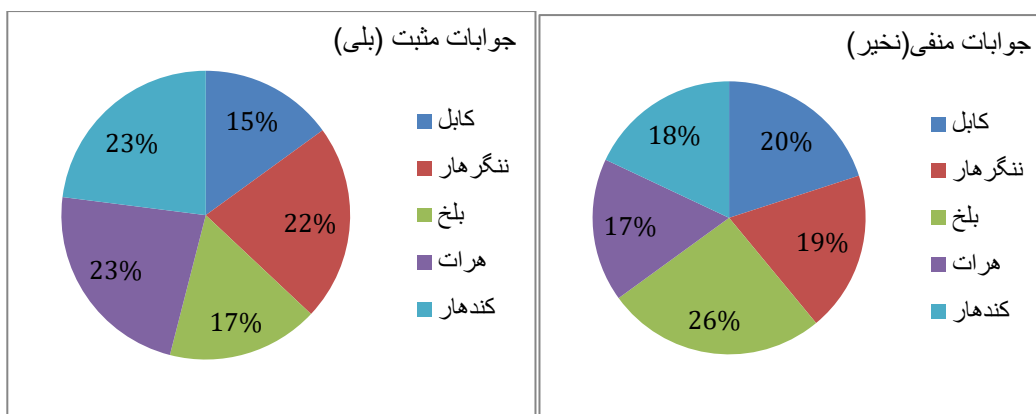
11.0. آیا شما در پای صندوق رای در زمان انتخابات ریاست جمهوری خواهید رفت؟ پاسخ به این سوال واقعا نگران کننده است. در کابل ۱۶٪ بلی، ۲۵٪ خیر ۵۹٪ بدون جواب مانده هستند. در ننگرهار ۲۰٪ بلی، ۲۵٪ خیر و ۵۵٪ دیگر بدون جواب مانده است. در ولایت بلخ ۲۱٪ بلی، ۲۵٪ خیر، ۵۴٪ بدون جواب مانده اند. هرات ۲۱٪ بلی، ۱۲٪ خیر و ۶۷٪ بدون جواب بوده اند. و بالاخره در ولایت کندهار ۲۲٪ بلی، ۱۳٪ خیر و ۶۵٪ بدون جواب بوده است. این امر نماینگر حقیقت است که رفته رفته اعتماد شانرا بالای نظام مردم سالار از دست میدهند. و باید دولت گام های اساسی برای اعتماد سازی مردم بردارند.

12.0. نقش زنان را در پروسه انتخابات پارلمانی چگونه ارزیابی میکنید؟ در جدول های ذیل دیده میشود که سطح فکری زنان و شمولیت شان در انتخابات در بعضی ولایت هابیشتر روشن است مثلا در کابل و هرات ۲۷٪، در ننگرهار ۲۷٪، در بلخ ۹٪، در کندهار ۲۸٪ نشان داده است زیرا که زنان مصاحبه شونده گان توقعات بیشتر از اشتراک و سهم فعال زنان در انتخابات داشته اند.

13.0. به نظر شما آیا طالبان در انتخابات ریاست جمهوری که قرار است برگزار شود اشتراک خواهند کرد؟ در پاسخ به این سوال دیده میشود تا حد ۱۵٪ مصاحبه شونده گان به این باوراند که طالبان قبل از انتخابات ریاست جمهوری به پروسه صلح میپیوندند و بعدا در انتخابات ریاست جمهوری سهم خواهند گرفت.

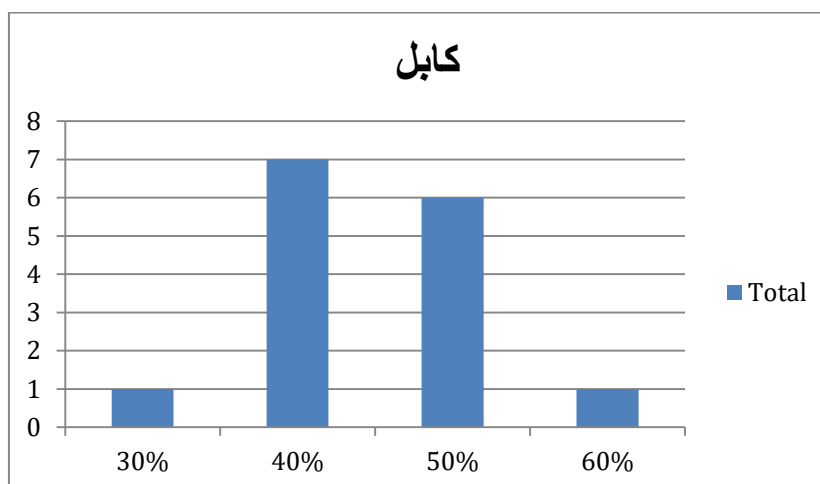

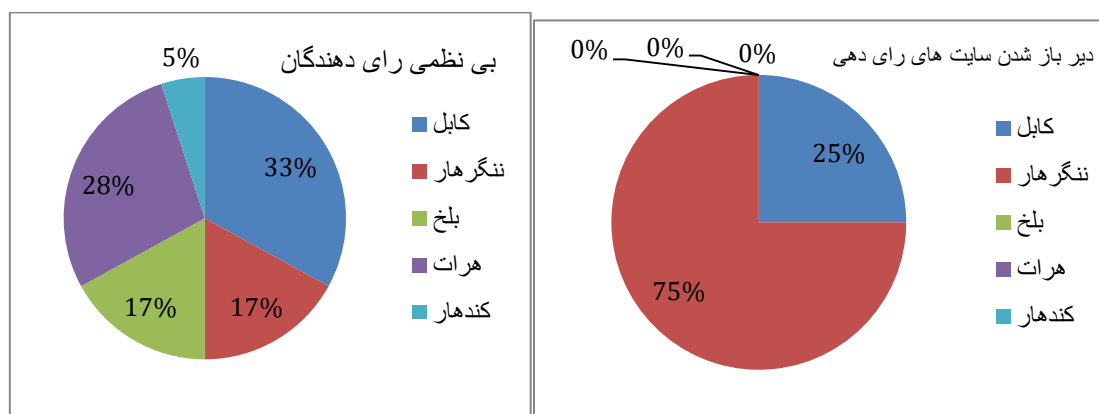
فصل سوم

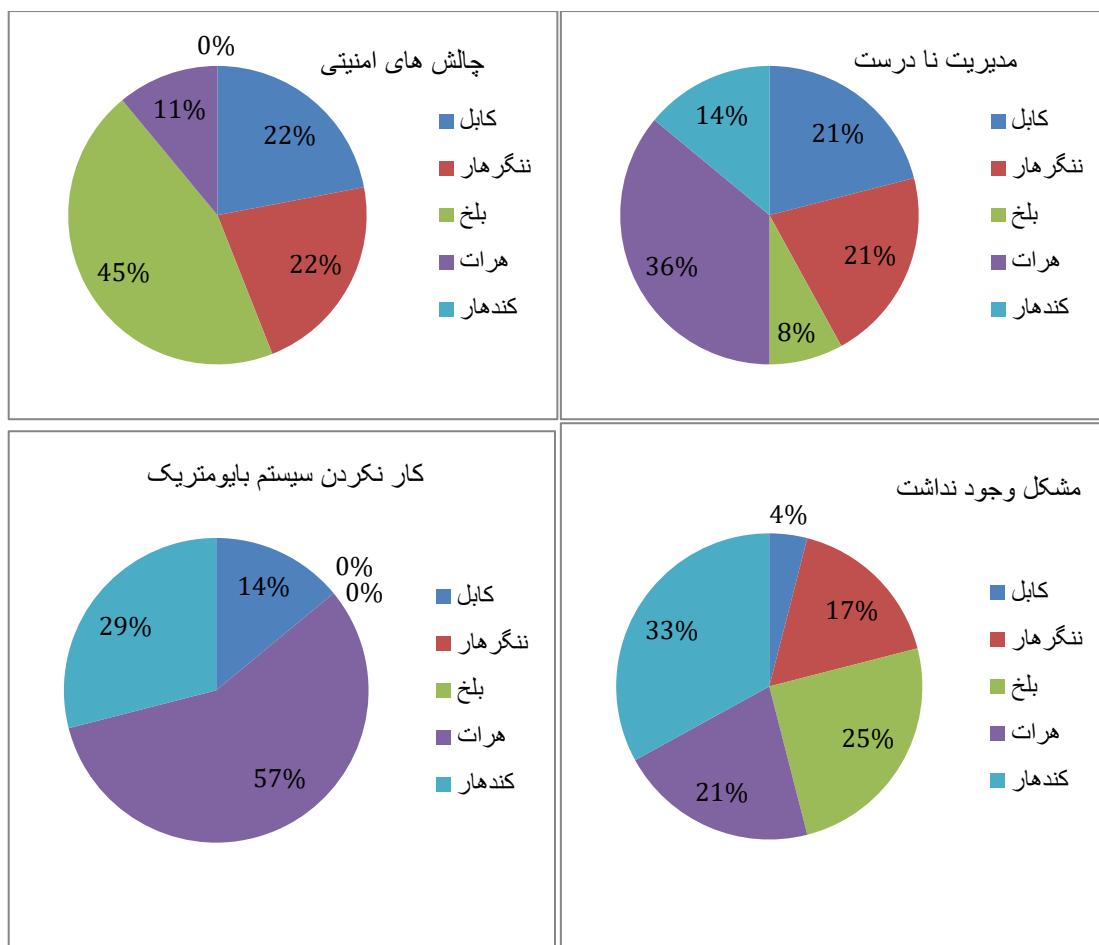
کارمندان کمیسیون مستقل انتخابات

1.0. میزان خوشبینی شما از نتیجه انتخابات پارلمانی چقدر است؟ کارمندان کمیسیون انتخابات مانند سایر شهروندان نظریات خاص خود (خشبینی) خود را راجع به نتیجه انتخابات ریاست جمهوری بطور اوسط ۴۰٪ در هر ۵ ولایت متذکره ابراز داشته اند.

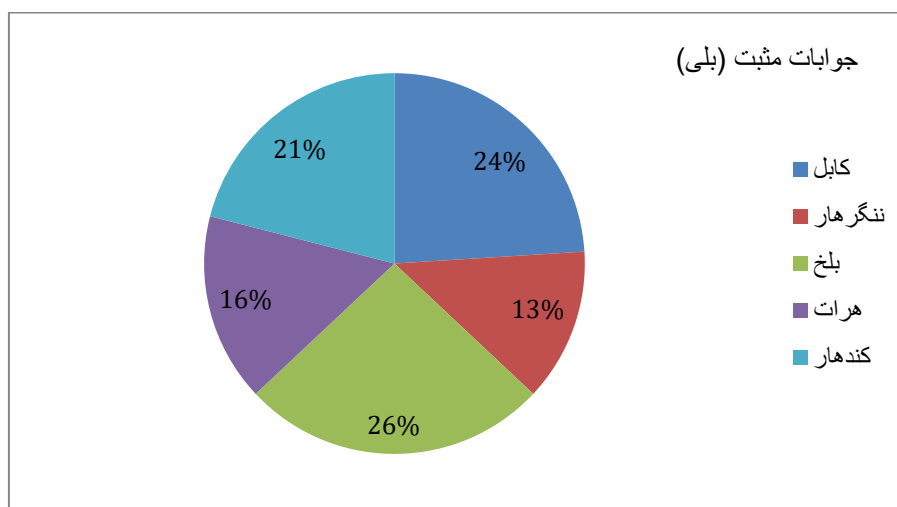
2.0. در زمان انتخابات پارلمانی پارسال شما نصحیت یک کارمند زن با کدام چالش و مشکل مواجه شده اید؟ در پاسخ ذیل طور پایان پرداخته شده است. در کابل ۳۳٪ بی نظمی، در هرات ۲۸٪، در بلخ و ننگرهار ۱۷٪، آمار بدست آمده است. جالب ایست که شهر های بزرگ چون کابل و هرات بی نظمی ها بیشتر بوده است. دو شهر تاریخی و متمدن چون بلخ و ننگرهار در درجه دومی بی نظمی داشته اند و در کندهار بی نظمی ها کمتر ۵٪ بوده است. این هم باید اقرار نمود که تا الحال فرهنگ شهر نیشینی و از مدنیت نمایندگی کردن کم رنگتر است. مشکلات امنیتی قابل ملاحظه در تمامی ولایت حاکم بوده است. در بعضی دیگر ولایت چالش های از قبیل کارنه کرن سیستم بیو متریک، دیر باز شدن سایت های رای دهی، کمی اوراق رای دهی و غیره بوده است.

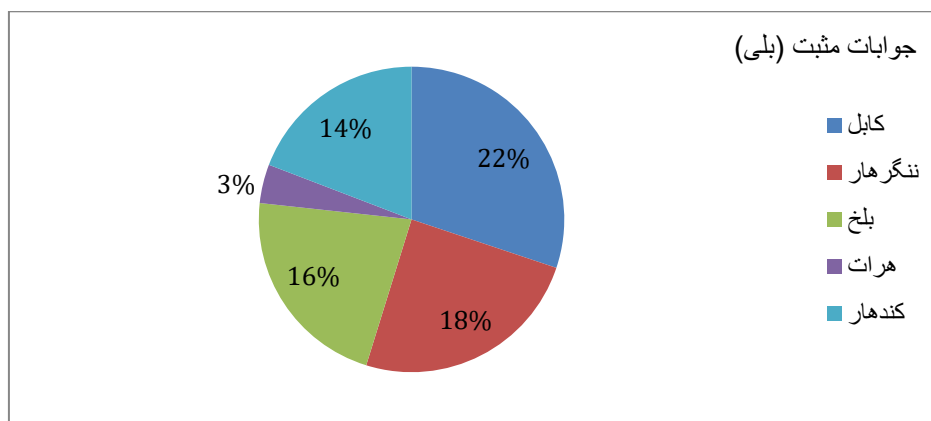
3.0. آیا شما شاهد کدام قضیه مدیریت نادرست در انتخابات بودید؟

مانند سایر کتگوری ها کارمندان کمیسیون انتخابات به این امر اقرار کرده اند که مدیریت نادرست یکی از چالش های عمده به شمار میرود. در کابل ۲۴٪، در بلخ ۲۶٪، در هرات ۱۶٪، در کندهار ۲۱٪ به این امر معتقد اند و باید کمیسیون انتخابات هرچه عاجل تر و جدی تر برای رفع این معضله بپردازد.

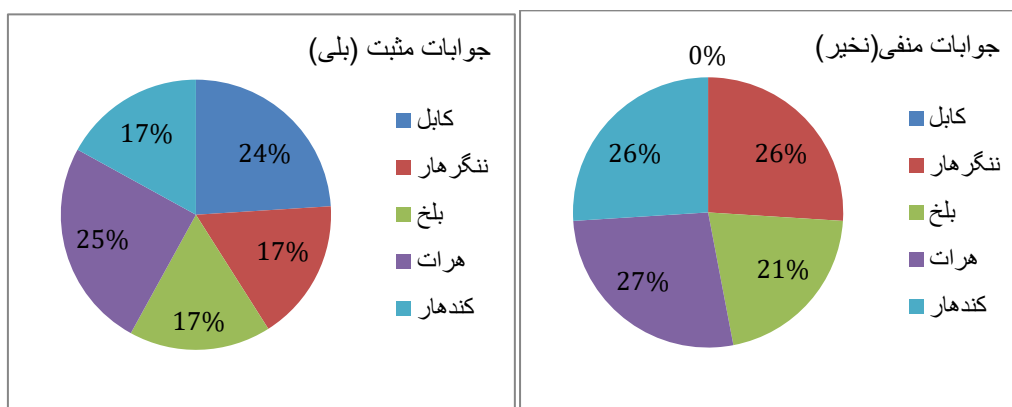

4.0. آیا شما متیقن هستید که انتخابات ریاست جمهوری موفقانه برگزار خواهد شد؟

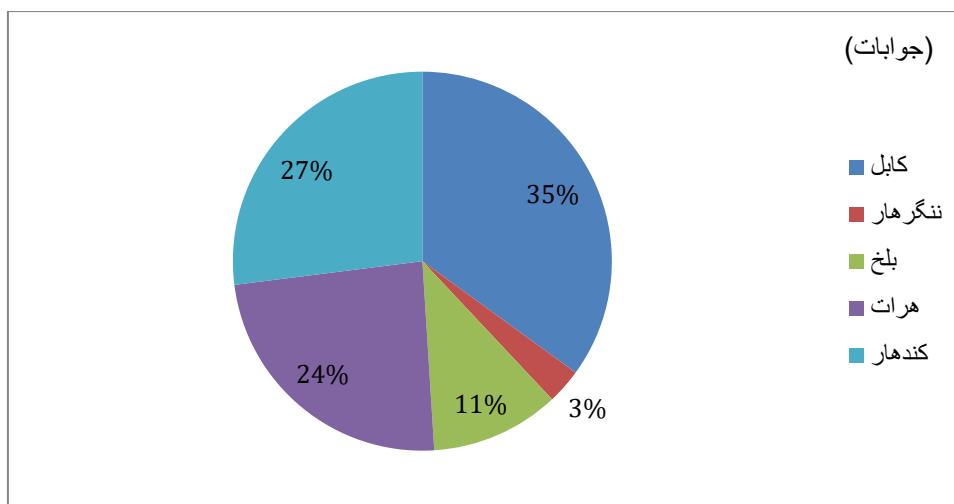
در جواب این سوال ولایت کابل ۲۲٪، ولایت ننگرهار ۱۸٪، ولایت بلخ ۶٪، ولایت هرات ۳٪ و ولایت کندهار ۱۴٪ نظریات خود را برای برگزاری انتخابات ریاست جمهوری ابراز کرده اند. آمار به خوبی نشان میدهد که مردم به پروسه صلح بیشتر مایلند نظر به برگزاری انتخابات.

5.0. آیا شما به نتیجه انتخابات ریاست جمهوری باورمند هستید؟ با یک دید مقایسوی میان جوابهای بلی و نخیر این امر بکلی آشکار میشود که در حدود ۲۵٪ مردم به نتایج انتخابات ریاست جمهوری باورمند اند و در حدود ۲۷٪ به دید منفی مینگرند و یک تعداد دیگر ۴۸٪ دیگر در عالم بی باوری بسر میبرند.

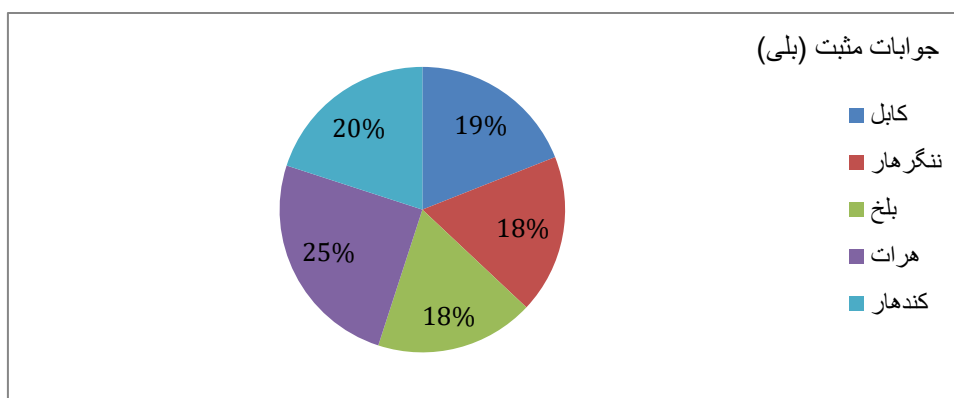

6.0. آیا پروسه رای دهی برای اشخاص دارای معلولیت مناسب بود؟ دست رسی افراد دارای معلولیت از دیدگاه کارمندان کمیسیون در کابل ۳۵٪ مناسب، در ننگرهار ۲۷٪، در بلخ ۱۱٪، در هرات ۲۴٪ و در کندهار ۲۷٪ آمار بدست آمده است که این خود نماینگر اینست که در راستای دست رسی افراد دارای معلولیت در سایت های رای دهی توجه صورت گیرد.

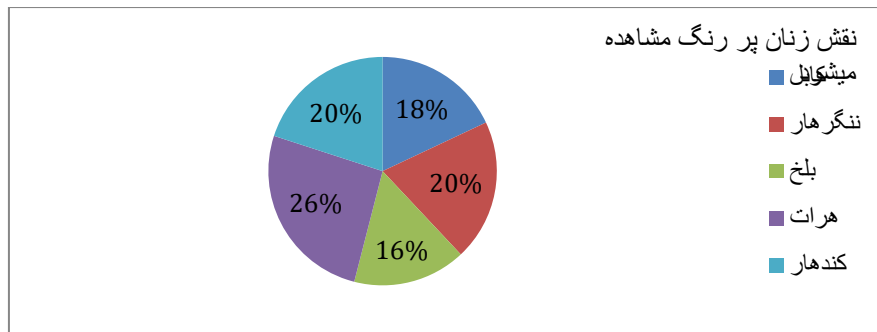

7.0. آیا شما در انتخابات که قرار است برگزار شود حصه میگیرید؟

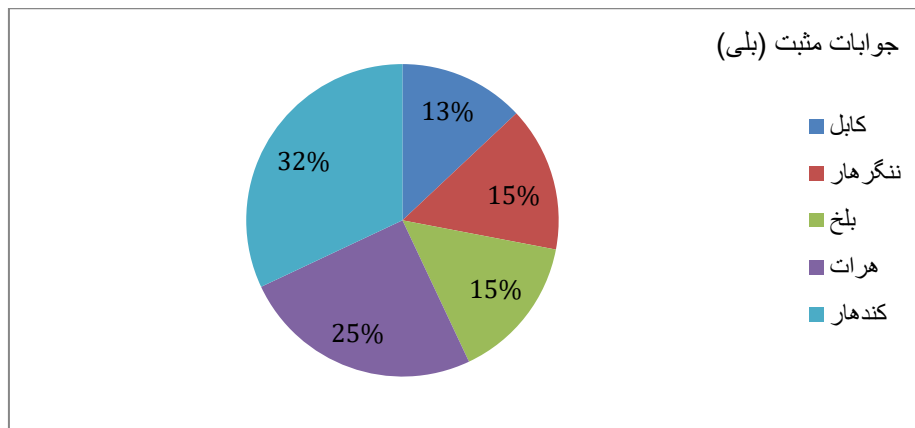
باز هم مصاحبه شونده گان منحيث کارمندان برحال و فعال کمیسیون انتخابات نظريات شان و امیدواری های شان چندان متفاوت از مردم عام نیست. در کابل ۱۹٪، در ننگرهار ۱۸٪، در بلخ ۱۸٪، در هرات ۲۵٪ و در کندهار ۲۰٪ باور دارند که انتخابات ریاست جمهوری بر گزار خواهد شد و متبایقی در حالت سردر گمی قرار دارند. بیشتر خواهان آوردن اصلاحات در سیستم انتخابات هستند . ایشان عاملین اصلی تقلبات و ناکامی پروسه را کارمندان و مسئولین کمیسیون های ولایتی میدانند و جهت جلب اعتماد مردم به انتخابات آینده میخواهند تا متقلبین به جزای اعمال شان برسند .

8.0. نقش زنانرا در پروسه ا انتخابات چگونه مشاهده میکنید؟کارمندان کمیسیون مانند سایر مصاحبه شونده گان باور دارند که نیاز جدی به پر رنگتر شدن نقش زنان وجود دارد. در آمار بدست آمده در کابل ۱۸٪، در ننگرهار ۲۰٪، در بلخ ۱۶٪، در هرات ۲۶٪، و در کندهار ۲۰٪ اطمینان دارند و باقی تاکید جدی بر حضور پر رنگ زنان در انتخابات ریاست جمهوری میکنند.

9.0. به نظر شما آیا طالبان در انتخابات ریاست جمهوری که قرار است برگزار شود اشتراک خواهند کرد؟ در این آمار به وضاحت دیده میشود که کارمندان کمیسیون باورمند هستند که طالبان در انتخابات ریاست جمهوری اشتراک خواهند کرد. در کابل ۱۳٪، در ننگرهار ۱۵٪، در بلخ ۱۵٪، در هرات ۲۵٪ و در کندهار ۳۲٪ برداشت دارند. مشروط بر اینکه مذاکرات صلح نتیجه بدهد.

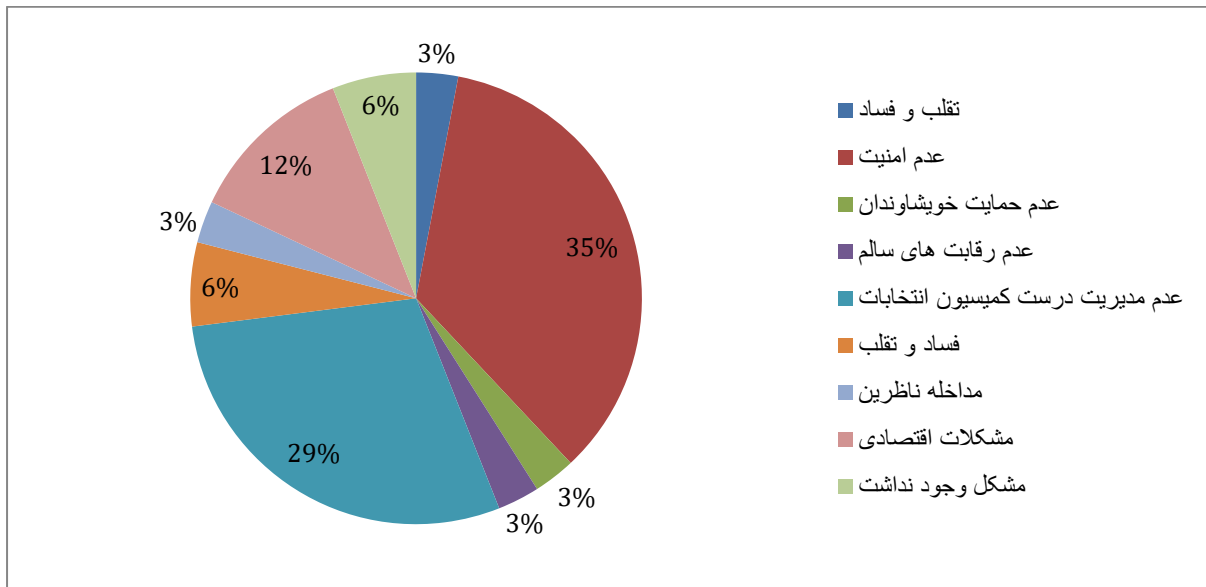

فصل چهارم

جوابات کاندیدان پارلمان

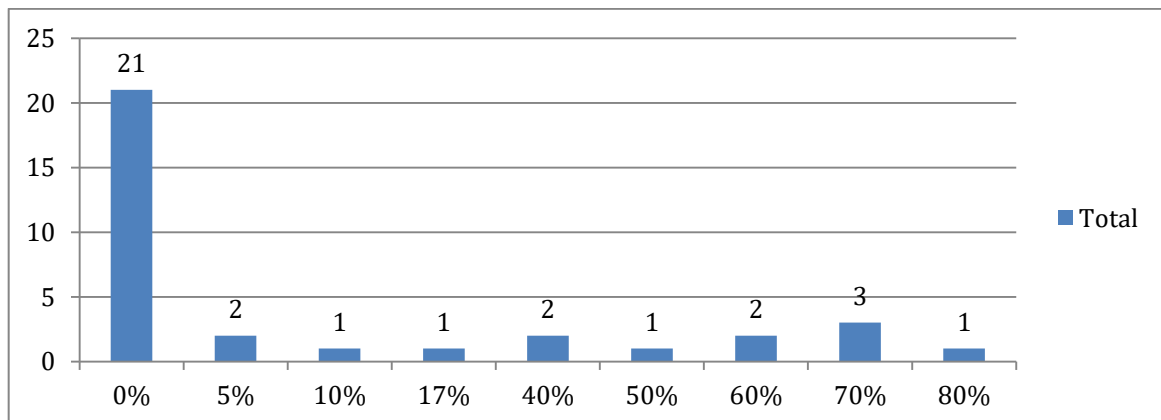
1.0. منحيث يك كاندید زن با کدام چالش ها و مشكلات روبرو شدید؟

تمام كاندیدان زنان در تمامی ولایات با چالش های ذیل مواجه شده اند كه حد اكثر مشابهت دارد در مجموع میتوان گفت چالش های امنیتی ۳۵٪، تقلب و فساد ۲۹٪، عدم حمایت اعضایی فامیل و خویشاوندان، رقابت های ناسالم، مدیریت نادرست كمیسیون انتخابات،

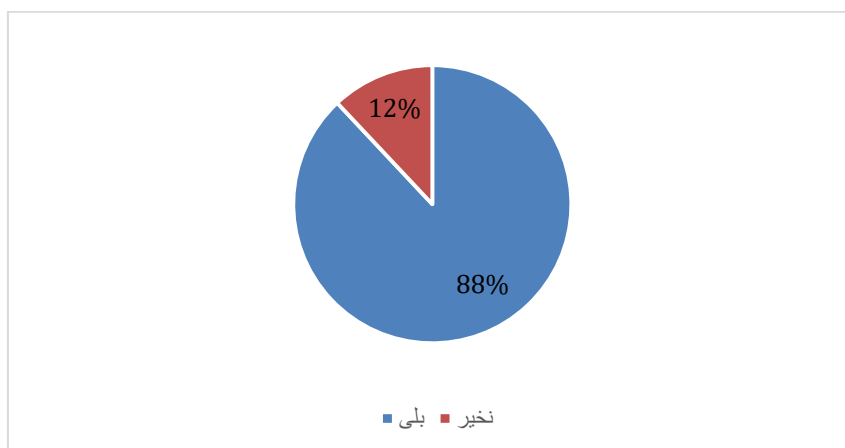

2.0. میزان خوشبینی شما از نتیجه انتخابات پارلمانی چقدر است؟

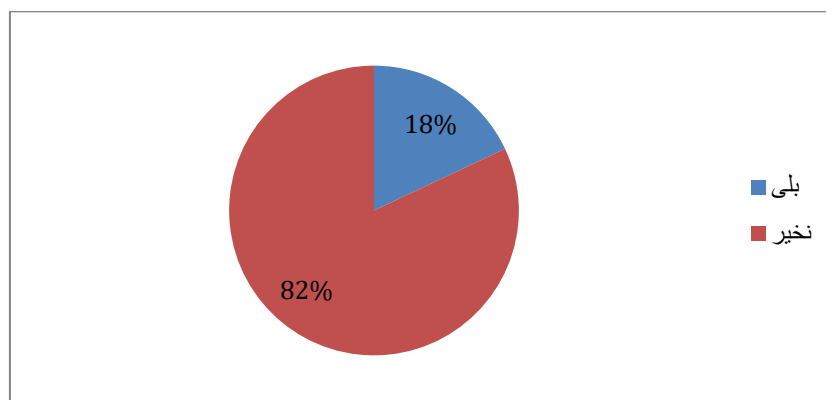
زنان كه در پارلمان كاندید نموده بودند و به تعداد ۳۴ در این سروی از پنج ولایت اشتراك نمودند. كه همه كاندیدان زن در ولایات سروی شده دارای مشكلات نهایتا مشابه مواجه بوده اند و همچنان خوش بینی شان راجع به نتایج انتخابات پارلمانی هم سان به نظر میرسد. یعنی بصورت عموم نا راضی هستند .

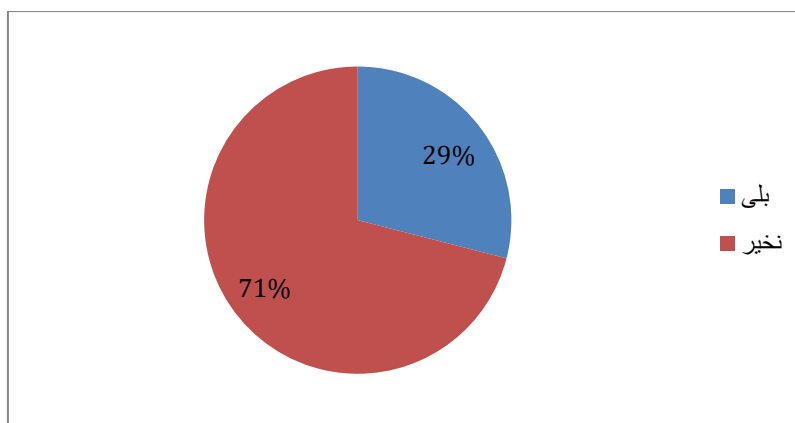
3.0. آیا شما شاهد کدام قضیه مدیریت نادرست در انتخابات بودید؟ آیا شما در باره آن قضیه راپور دهی نمودید؟ از جوابات بدست آمده به خوبی دیده میشود که ۸۸٪ از مدیریت نادرست کمیسیون انتخابات شکایت زیاد داشته اند و تا در حدود ۸۸٪ سطوح شکایات بلند بوده است. از این امر به خوبی برداشت میشود که هنوز هم فضایی مناسب برای اشتراک زنان به خصوص فرصت های برابر برای زنان وجود ندارد و این امر باعث کم رنگی اشتراک زنان در پروسه های انتخاباتی خواهد گردید. ازاینکه به شکایات کاندیدان زن رسیده گی صورت نه گرفته قابل مکث است و این از عدم تساوی جنسیتی در پروسه های انتخابات بحث میکند.

4.0. آیا شما متیقن هستید که انتخابات ریاست جمهوری موفقانه برگزار خواهد شد؟ از چارت ذیل به خوبی میتوان دریافت که کاندیدان نظر به تجارب نا خوش آیند از انتخابات پارلمانی به انتخابات ریاست جمهوری امیدوار به نظر نمیرسند و آمار بدست آمده ۸۲٪ عدم اعتماد را نشان میدهد

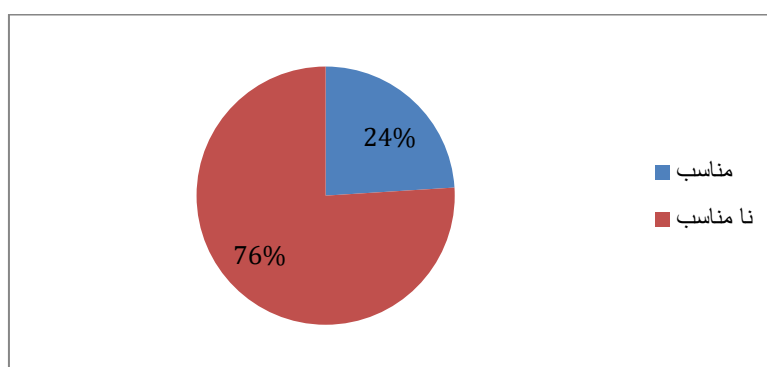

5.0. آیا شما به نتیجه انتخابات ریاست جمهوری آینده باورمند هستید؟ گراف ذیل مانند گراف فوق نشان میدهد که بی اعتمادی در بین کاندیدان موجود است و کاندیدان زن باورمند نتیجه انتخابات ریاست جمهوری آینده اگر برگزار شود و در نتایج آن تا حدود ۷۱٪ عدم اعتماد وجود دارد.

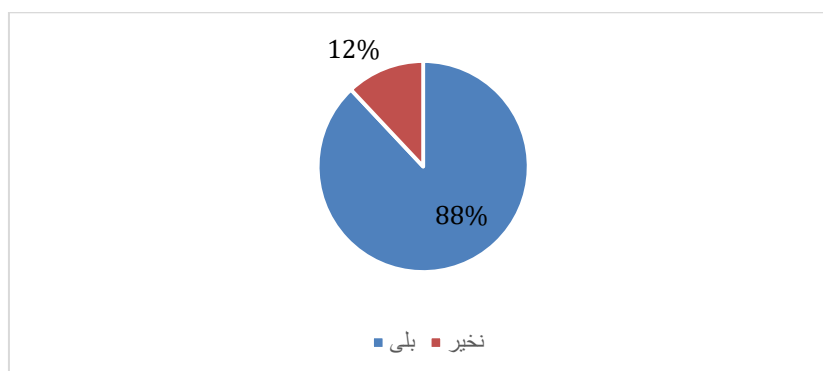
6.0. آیا پروسه رای دهی برای اشخاص دارای معلولیت مناسب بود؟

در این جدول به وضاحت دیده میشود که کاندیدان زن هم از ناحیه نبود امکانات دست رسی به افراد دارای معلولیت محدود بوده و نیاز به توجه زیاد دارد تا در انتخابات آینده زمینه سازی برای امکانات دست رسی بهتر برای افراد دارای معلولیت در نظر گرفته شود. این مردم بودند که به معلولین کمک کردند تا رای شانرا با سهولت استعمال کنند ، کمیسیون هیچ امکاناتی را مد نظر نگرفته بود .

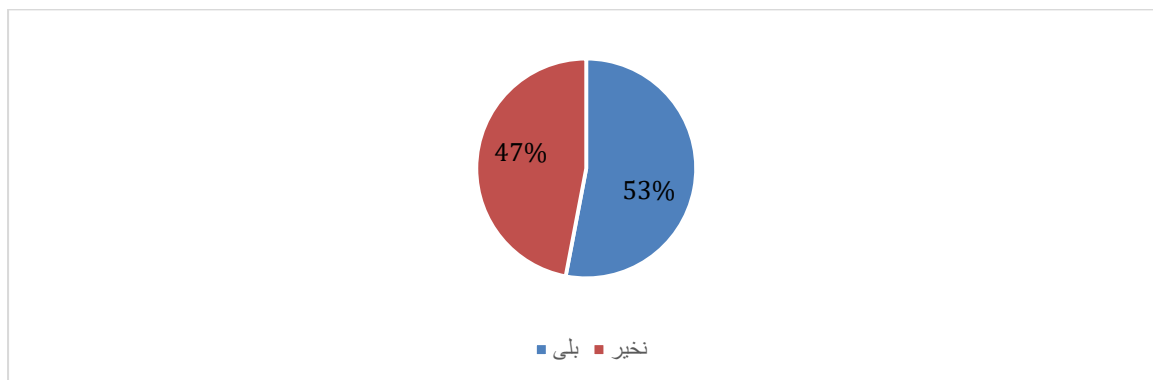
7.0. نقش زنانرا در پروسه انتخابات چگونه مشاهده میکنید؟

بنظر کاندیدان زنان نقش و حضور زنان در انتخابات پارلمانی بسیار خوب بوده است و ایشان توانسته اند ثبت نام نموده و در کارزار انتخاباتی حضور به هم برسانند مگر اینکه خود نظام چالش های زیاد داشته است یک بحث جداگانه است و در ضمن ۸۸٪ از این ناحیه راضی به نظر میرسند.

8.0. به نظر شما آیا طالبان در انتخابات ریاست جمهوری که قرار است برگزار شود اشتراک خواهند کرد؟
به نظر کاندیدان ۵۳٪ امکان وجود دارد تا طالبان مطابق به پروسه صلح شامل پروسه انتخابات ریاست جمهوری شوند.

فصل پنجم

چالش های انتخاباتی

رای دهنده گان:

بی نظمی ، به ساعت ها در صف ها انتظار ماندن ، بد رفتاری کارمندان محلی کمیسیون ، اذیت شدن توسط ناظرین و مجبور ساختن شان به رای دادن به کاندید خاص ، نبودن تشناب زنانه در محلات رای دهی ، سو استفاده از زنان بیسواد توسط بعضی افراد کاندیدان و ناظرین ، کارنه کردن سیستم بایومتریک ، عدم مدیریت بشکل درست باعث ضیاع وقت مردم گردید ، هجوم مردم و عدم رعایت نوبت ، خریداری رای در سایت های انتخاباتی توسط زورمندان ، دست رسی محدود برای افراد دارای معلولیت . که در مجموع جواب مثبت است . در جامعه ما تا زمانیکه حمایت فامیل نباشد زنان به هیچ کاری اقدام کرده نمیتوانند . صرف یک مورد بود که دختر جوانی در ولایت ننگرهار گفته پنهان از خانواده رای داده است .

اکثریت گفته اند برای افراد سالم مناسب نبود چه رسد به معلولین . کمیسیون کدام سهولت را در نظر نگرفته بود مردم با معلولین نظر به عرف حاکم در جامعه کمک میکردند مثلاً آنها را در صف نمیگذاشتند تا انتظار بکشند همچنان کاندیدان خود برای بعضی معلولین زمینه رفت و آمد را فراهم میساختند . و آنها را کمک میکردند تا برایشان رای بدهند . برای زنان ، افراد سالخورده و دارای معلولیت باید تسهیلات خاص مد نظر گرفته شود

کاندیدان زن:

مشکل اقتصادی ، محدودیت در کمپاین نسبت عرف و عنعنات ناپسند ، عدم دسترسی به ولسوالی های دور دست نسبت مشکلات امنیتی ، رقابت های نا سالم ، تهمت های ضد اخلاقی توسط حریفان شامل مرد و زن ، هراس خانواده ها از ضرر رسیدن توسط مخالفین و حریفان ، تبلیغات غیر واقعی در رسانه های اجتماعی ، شمارش آرا که در نا وقت شب زنان حضور داشته نمیتوانستند . تقلبات گسترده که زنان با وجودیکه به چشم میدیدند توان مقابله با آنرا نداشتند . اکثریت شاهد کمپاین برای کاندیدان در روز انتخابات بوده اند .

خریداری یک رای از ۵۰۰ افغانی شروع تا صد دالر ، تقلب کارمندان کمیسیون به نفع بعضی کاندیدان ، بی نوبتی در دادن رای و واسطه شدن کارمندان کمیسیون ، پر شدن صندوق ها و رسانیدن ۱۰ رای را ۱۰۰۰ رای توسط کارمندان کمیسیون ، در تمام موارد مردم گفته اند شکایت کردیم راپور دادیم حتی تصویر و فیلم گرفتیم اما به هیچ کدام رسیده گی نشد مردم از کمیسیون سمع شکایات در سطح ولایات بسیار شکایت دارند . حتی بعد از نشر لیست ابتدایی اعتراض های مردم هیچ در نظر گرفته نشد و همان اشخاص در لیست نهایی هم نام شان بر آمد

ناظرین: انجام تخلفات انتخاباتی بشکل آشکارا و عدم رسیدگی به شکایات ، نبود محل درست برای ناظرین ، عدم توجه و رسیده گی برای ناظرین ، و غیره مشکلات .

نکات مثبت انتخابات پارلمانی کدام ها بود ؟

در مجموع استفاده از سیستم بایومتریک را یک نکته مثبت گفته اند . هم چنان ترتیب لیست رای دهندگان کار مثبت دیگر بود در این انتخابات تامین امنیت و خدمات اردوی ملی و پولیس را اکثریت قدر دانی کرده اند .

اکثریت گفته اند که اگر سیستم اصلاح شود ، کارمندان ولایتی کمیسیون تبدیل شده افراد با ایمان و مسلکی به جای شان تعیین شود . امکان موفقیت انتخابات میرود . بعضی ها شرایط سیاسی کشور را در زمینه تاثیر گزار گفته اند مداخله حکومت را در امور کمیسیون یکی از علت های ناکامی انتخابات دانسته اند جلب اعتماد از دست رفته کمیسیون نزد مردم از طریق به محاکمه کشاندن اشخاص خاین

توصیه مصاحبه شونده گان برای برگزاری بهتر انتخابات ریاست جمهوری چنین است:

- استخدام کارمندان و مسئولین کمیسیون باید به اساس لیاقت شان باشد نه به اساس مربوط بودن به یک قوم خاص شایسته سالاری باید اصل قرار گیرد اشخاص صادق و متعهد باید انتخاب و استخدام شوند
- جلوگیری از تقلبات گرفته شود متخلفین باید از طریق کشاندن شان به داد گاه به جزای اعمال شان رسانیده شوند و مردم از طریق رسانه ها در جریان قرار گیرند .
- قانون اساسی و قانون انتخابات باید تطبیق گردد پروسه انتخابات باید شفاف برگزار گردد امنیت باید تامین گردد به مردم عام آگاهی در مورد مسئولیت و صلاحیت های شان داده شود و کمپاین قوی و فراگیر در سراسر کشور راه اندازی شود تا مردم مسیر حرکت شانرا بدانند .
- روی مسئولین و کارمندان کمیسیون سرمایه گذاری شود و آموزش های لازم در داخل و خارج ببینند اصلاح سیستم نرم افزار انتخابات و اعلان به موقع نتایج انتخابات.
- نظام انتخاباتی باید اصلاح گرددو کاندید ها به وعده هایی که به مردم داده اند عمل کنند کاندید ها نباید از فقر مردم استفاده کرده رای شانرا بخرند .
- دولت و تنظیم ها نباید در کار کمیسیون ها مداخله کند.
- تذکره های الکترونیکی برای تمام مردم توزیع گردد . احصاییه افراد واجد شرایط رای دهی در سراسر کشور تعیین گردد. تا حد امکان انتخابات و نتیجه باید الکترونیکی شود
- کارمندان موقت کمیسیون باید بصورت دقیق آموزش ببینند و از پروسه آگاهی صد فیصد داشته باشند. و به ماشین های بایومتریک بلدیت کامل داشته بالای آن حاکم باشند.
- اکثریت به این عقیده اند که تا زمانی که کمیسیون های انتخابات در سطح مرکز و ولایات اصلاح نگرددو مداخله دولت و زور مندان از پروسه برجیده نشود نتیجه انتخابات شاید بد تر از انتخابات گذشته باشد . سیستم باید الکترونیک گردد تا زمینه تقلب محدود شود
- اکثریت خواسته اند تا زنان از حق قانونی شان استفاده کرده در انتخابات سهم بگیرند اما نباید رای شانرا بفروشد با احتیاط تمام باید به کاندیدی که تمام معیار های خدمت به مردم بخصوص زنان دارند باید رای بدهند

- اکثریت گفته اند در صورتیکه کمیسیون ها در سطح ولایات اصلاح گردد و اعتماد شانرا بدست بیارند افراد خاین برطرف و به پنجه قانون سپرده شوند اشتراک خواهند کرد.
- بعضی گفته اند اگر کاندیدان مورد قبول شان باشد اشتراک میکنند
- **کمیسیون** باید واقعا مستقل باشد افراد شایسته باید استخدام شود خدا را باید حاضر ببینند از تقلب و رشوه گرفتن خود داری کنند
- **دولت** باید امنیت را تامین کند تا مردم به آرامی بتوانند رای بدهند در کار کمیسیون مداخله نکند از امکانات دولتی برای کمپاین بعضی کاندیدان استفاده نکنند . تبلیغات بر علیه بعضی کاندیدان نکند .
- **مردم** باید مسئولیت شانرا درک کنند رای شانرا آگاهانه استعمال کنند. رای شانرا در بدل پول و یا جنس نفروشد. به کاندید به اساس لیاقت و برنامه اش رای دهند نه بر اساس تعلقات قومی ، لسانی ، مذهبی و غیره
- در انتخابات مانند ناظر عمل کنند و در برابر بی عدالتی خاموش نمانند با حرکت های مدنی جلو تقلبات را بگیرند با کمیسیون ها و دولت همکار باشند . هر قدر با رای شان خیانت شد شکست را قبول نکنند و باز هم در انتخابات شرکت کنند
- ماده ۲۲ قانون اساسی مسئله را حل کرده رای یک زن برابر است با رای یک مرد باید از حق شان استفاده کنند چنانچه در انتخابات گذشته سهم گیری شان پر رنگ بود اما باید بیشتر باشد و در انتخاب شان باید دقیق باشند اکثریت گفته اند زنان نقش تعیین کننده دارند
- عموم مردم گفته اند که اگر مذاکرات صلح نتیجه دهد شرکت خواهند کرد . اگر پروسه صلح پیشقدم شود شرکت میکنند اما اگر انتخابات قبل از توافق صلح بر گزار شود اشتراک نخواهند کرد
- اکثریت گفته اند چون ضربه بیشتر را زنان از این جنگ ها دیده اند حق شان است تا در مذاکرات حضور معنی دار داشته باشند و تعداد شان برابر به مردان باشد
- کدام فعالیت یا طرح در ارتباط به قطعنامه ۱۳۲۵ دارید تحلیل شما در روشنایی قطعنامه ، زنان ، صلح و امنیت چیست؟ متأسفانه اکثریت این سوال را پاسخ نداده اند و یا گفته اند معلومات ندارم .
- تعداد محدودی سهم زنان را در سطوح بلند وظایف دولتی ، در تصمیم گیری های بزرگ ملی و در پروسه صلح حتمی و ضروری دانسته اند

- تامین امنیت و دستگیری افراد مسلح غیر مسئول ، دادن انگیزه به زنان در مورد دانستن اهمیت رای آنها در زندگی شخصی و اجتماعی شان، جلوگیری از تقلبات انتخاباتی حضور زنان را پررنگ تر میسازد. دادن اجازه به زنان جهت شرکت در پروسه بلند بردن سطح آگاهی زنان بصورت ساده و به موقع در مورد مشارکت آنان در مسایل سیاسی و مزایای انتخابات دادن نقش ارزشمند به پولیس زن ، تطبیق و اهمیت دادن به قانون زمینه سازی برای زنان تا در پست های مهم تصمیم گیری جا گرفتن اشخاص متخصص و کار شناس انتخابات در کمیسیون ، چون جامعه سنتی است از ملا امام ها و روحانیون برای مشارکت زنان باید کار گرفته شود توزیع تذکره های الکترونیک بخصوص به زنان

والسلام

به امید انتخابات آزاد، عادلانه و سهم فعال زنان

اداره (NECDO)

1398 هـ ش

2019 میلادی